

Ledamöter och ersättare

BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN**Tid** onsdag 14 maj 2025 kl. 08:15**Plats** Stadshuset, sessionssalen

Upprop

Val av justerare

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Punkt	Rubrik	Ärendenr	Sida
1	Utdelning av stipendium för föredömligt arbete	2025/155	3
2	Ordföranden informerar	2025/175	4
3	Arbetsmarknads- och utbildningsdirektören informerar	2025/176	5
4	Delårsuppföljning 1 2025 inklusive internkontroll och uppföljning av privata utförare	2025/154	6 - 35
5	Ansökan om varaktig vistelse utomlands	2025/119	36 - 43
6	Principbeslut om skolpeng för studier utomlands	2025/151	44
7	Redovisning av ärenden angående skolplikt och rätt till utbildning	2025/150	45 - 50
8	Redovisning av åtgärder efter Skolinspektionens kvalitetsgranskning av arbetet för att fler barn ska delta i utbildningen i Kristallens förskola	2024/217	51 - 73
9	Redovisning av meddelanden 2025-05-14	2025/178	74 - 75
10	Redovisning av delegationsbeslut 2025-05-14	2025/179	76 - 79
11	Information avseende förskolestrukturens effekt på kostnader när barnunderlaget minskar kraftigt	2025/177	80 - 88
12	Information avseende ordförandeuppdraget Digital elevhälsa	2024/455	89

Utdelning av stipendium för föredömligt arbete

Ärendenr 2025/155-2.1.0.1

Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningens förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden beslutar att lägga informationen till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Barn- och utbildningsnämnden har beslutat om instiftande av stipendium. Stipendiet ska omfatta samtliga kommunala skolformer, det vill säga förskola, grundskola, gymnasieskola och vuxenutbildning och premiera personal som enskilt eller i arbetslag bedriver ett föredömligt arbete med barn och elever. Nominering kan göras av elever, vårdnadshavare, kollegor eller chefer.

Som pris till stipendiater avsätts 20 000 kr som finns budgeterat inom ram. Prissumman ska användas för att utveckla verksamheten på enheten. Målet är att långsiktigt öka kvaliteten i kommunal förskola, grundskola, gymnasium och vuxenutbildning. Vid sammanträdet delas stipendier ut till personal inom förskola och grundskola.

Frida Eriksson Mörtlund
Avdelningschef kansli

Ordföranden informerar

Ärendenr 2025/175-2.1.0.1

Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningens förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden beslutar att lägga informationen till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Ordföranden informerar om aktuella frågor.

Andreas Aspgren

Kommunsekreterare

Arbetsmarknads- och utbildningsdirektören informerar

Ärendenr 2025/176-2.1.0.1

Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningens förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden beslutar att lägga informationen till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Ordföranden informerar om aktuella frågor.

Andreas Aspgren

Kommunsekreterare

§ 25

Delårsuppföljning 1 2025 inklusive internkontroll och uppföljning av privata utförare

Ärendenr 2025/154-1.2.1.4

Barn- och utbildningsnämndens arbetsutskotts förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden beslutar att godkänna delårsuppföljning 1 2025 inklusive interkontroll och uppföljning av privata utförare.

Sammanfattning av ärendet

Delårsuppföljning 1 omfattar tidsperioden januari-april 2025 och innehåller en prognos för hur barn- och utbildningsnämnden kommer att uppfylla de mål som satts för året, resultaten av intern kontroll, uppföljning av privata utförare samt ekonomisk uppföljning av perioden. Uppföljningen görs för att nämnden ska kunna följa hur verksamhetens utvecklas och kunna ta de beslut som eventuellt kan behövas för att uppnå måluppfyllelse.

Nämndens prioriterade mål för 2025:

Alla barn och elever får en jämlik utbildning som består av:

- Barngruppernas storlek ska inte öka.
- Andelen vårdnadshavare som upplever att deras barn får bra stöd i förskolan ska vara fortsatt hög.
- Andelen elever som är behöriga till gymnasieskolan ska öka.
- Skillnaderna mellan skolorna avseende andel elever behöriga till gymnasieskolan ska minska.
- Skolorna och förskolorna ska utveckla en tillgänglig lärmiljö utifrån fysiskt, socialt och pedagogiskt perspektiv.

Målet om jämställd utbildning som består av:

- Flickors upplevelse av stress över skolarbetet alltid eller ofta, årskurs 7, ska minska.
- Flickors behörighet i grundskolan ska öka.
- Pojkars meritvärde i grundskolan ska öka.
- Skolorna och förskolorna ska motverka könsmonster som begränsar barnens och elevernas lärande, val och utveckling.

Målet att barn och elever äter klimatsmart skolmat består av:

- Barnen och eleverna ska vara delaktiga i att organisera och utforma matsituationen.
- Barnen och eleverna ska vara delaktiga i att utforma klimatsmarta och goda menyer.
- Skolmåltider har ett lågt klimatavtryck. Koldioxidekvivalenten ska vid livsmedelinköp ligga i linje med FN:s 1,5 gradersmål. Alla skolformer ska ligga under en koldioxidekvivalent på 1,5.

Målet att Luleå kommun ska ha behöriga lärare och förskollärare består av:

- Heltidstjänster i förskolan med förskollärarlegitimation ska vara i nivå med jämförelsegruppen större städer.
- Lärare (heltidstjänster) med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne i grundskola åk 1-9 ska vara i nivå med jämförelsegruppen större städer.

Internkontrollens kontrollmoment består av följande kontrollmoment:

- Stickprov av betygsändringar när system för rapportering har stängts samt att rutiner för rapportering av betyg är ändamålsenliga.
- Att rutiner för placering av elever i grupper i IT-system är anpassade och väl kända i grundskolan.
- Att rutinen för orosanmälan till socialförvaltningen förtydligas för elever som ej har skolplacering men är folkbokförda i kommunen.

Planen för privata utförare följer under perioden upp

- Vikarietillsättning genom extern aktör.

Delårsuppföljningen innehåller även barn- och utbildningsnämndens prognos av ekonomiskt utfall mot tilldelat kommunbidrag.

Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningen har föreslagit barn- och utbildningsnämnden besluta att godkänna delårsuppföljning 1 2025 inklusive interkontroll och uppföljning av privata utförare.

Sammanträdet

Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningen föredrar ärendet.

Beslutsgång

Ordföranden ställer arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningens förslag under proposition och finner att arbetsutskottet bifaller förslaget.

Dialog

Rapportens innehåll bygger på intern dialog med ansvariga verksamheter och berörda skolchefer.

Beslutsunderlag

- Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningens förslag avseende delårsuppföljning 1 2025 inklusive internkontroll och uppföljning av privata utförare, BUF Hid: 2025.652
- Delårsuppföljning 1 2025 (ej ekonomi), BUF Hid: 2025.668

Delårsuppföljning januari-april 2025

Barn- och utbildningsnämnd

Innehållsförteckning

1 Inledning	2
2 Måluppföljning	5
2.1 Prognos måluppfyllelse	5
2.2 Tilläggsuppdrag	16
3 Ekonomisk redovisning	19
3.1 Driftsredovisning med prognos för helår	19
4 Bilaga:	20
4.1 Uppföljning internkontroll 2025	20
4.2 Uppföljning av privata utförare för AGN och BUN	25

1 Inledning

Delårsuppföljning 1 innehåller Barn- och utbildningsnämndens prognos för måluppfyllelse inom prioriterade mål, resultat av intern kontroll, uppföljning av privata utförare samt det ekonomiska läget för tidsperioden januari-april 2025. Barn- och utbildningsnämnden arbetar mot fyra prioriterade mål. En kort sammanfattning av resultaten från delårets mätetal presenteras under respektive mål:

Mål 1: Alla barn och elever får jämlik utbildning. Barngruppers storlek i förskola innebär en liten minskning för 2024 utifrån nationell statistik, grundskolans resultat kring läsårets betyg kommer efter läsårets slut. Det långsiktiga processarbetet för att utveckla lärmiljöer fortsätter.

Mål 2: Alla barn och elever får jämställd utbildning. Målet bedöms ha god måluppfyllelse då det pågår ett omfattande processinriktat och ständigt pågående arbete för att alla barn och elever ska erbjudas en jämställd utbildning och verksamheterna beskriver ett systematiskt jämställdhetsarbete. Resultat för mätetal och mått dröjer till senare under året.

Mål 3: Barn och elever i Luleå kommun äter klimatsmart skolmat. Resultatet för koldioxidekvivalenten (CO₂e per kg livsmedel) för första kvartalet 2025 inom samtliga skolformer ligger under referensvärdet 1,5. Bedömningen att delmålet/mätetalet om lågt klimatavtryck från skolmåltider nås. Det långsiktiga arbetet med att fortsätta utveckla och göra eleverna delaktiga i arbetet med att utforma klimatsmarta och goda menyer samt att göra eleverna delaktiga i att organisera och utforma matsituationen fortsätter och följs upp genom Resurscentrums måltider.

Mål 4: Luleå kommun har behöriga lärare och förskollärare. Den nationella statistiken visar att Luleå kommun fortfarande ligger på högre behörighetsnivåer bland förskollärare och lärare än gruppen jämförbara städer. Behörighet i grundskolan har minskat med 0,8 procentenheter från föregående år medan behörighet bland förskollärare har ökat från 55% till 56 %. Ett omfattande arbete bedrivs för att attrahera, rekrytera, utveckla och behålla kompetens.

Viktiga händelser under året:

- Demografiutmaningen kvarstår, då antalet barn och elever inom förskola samt grundskola minskar totalt sett. Antalet elever i anpassad grundskola ökar samtidigt som antalet barn med stora behov ökar i förskola.
- Nationellt sker en hel del förändringar som påverkar verksamheterna genom ny lagstiftning och annan nationell styrning inom BUNs ansvarsområden.

- Oro i världen ger avtryck i verksamheterna inom exempelvis ekonomi, krisberedskap och skolsäkerhet samt brottsförebyggande arbete.
- Den kommunala resursskolan med 6 platser har antagit elever inför start hösten 2025.
- Skolinspektionen har genomfört en oanmäld tillsyn vid Råneskolan och Örnässkolan gällande hantering av omhändertagande av mobiltelefoner etc. Granskningen har avslutats och är utan anmärkning och utan behov av åtgärder.
- Sunderbyskolan har belönats som första kommunala skola i Luleå och certifierats som en Generation Pep Skola 2025 för sitt arbete med rörelse och hälsosamma matvanor.
- Pågående byggprojekt inom nämndens ansvar: Hertsöskolan – ny skola för 600 elever i årskurs 4-9 är under uppbyggnad, planerad inflytt är hösten 2026. Tunaskolans etapp 1 pågår och med planerad inflyttning hösten 2027. Stadsöskolan är under planering och beräknad inflyttning är hösten 2028. Planen för Bergnäsets skolområde och skolstruktur behöver revideras utifrån behov av ny detaljplan, utifrån Försvarmaktens påverkan samt demografiutvecklingen. Kulturskolans utveckling och lokalisering i centrum är under utredning.
- Enligt bifall till ett Luleåförslag köps det in dataväskor med reflexer på för elever i årskurs 7 från hösten 2025.
- Örnässkolans skolenkät visar att eleverna trivs bäst i Luleå kommun samt fjärde bäst bland de skolor som genomfört enkäten i Sverige.
- I förskolan har en arbetsmiljöenkät genomförts i facklig samverkan. Den handlade om frisk- och riskfaktorer i arbetet. Resultatet omhändertas i verksamhet förskola.
- Arkivtillsyn 2025 är genomförd. Framöver kommer arkivtillsyn att ske vartannat år istället för årligen.
- Förskolan och grundskolan har Erasmus+ ackreditering sedan 2023 och respektive verksamhet kan årligen ansöka om budget för internationella utbyten. Inom Sverige finns en ram att fördela och både själva ansökan samt fördelning mellan alla ansökningar i landet påverkar den årliga tilldelningen. Under våren 2025 har både förskolan och grundskolan beviljats medel:
 - Förskolan har beviljats 89 160 euro för schablonbaserade aktiviteter under läsåret 25/26. Ett femtiotal mobiliteter planeras som har till syfte att utveckla personalens kompetens i form av internationella utbyten med fokus på pedagogiska metoder, inkludering och hållbar utveckling.
 - Grundskolan har beviljats 154 695 euro, inklusive faktiska kostnader på grund av fördyrade resor utifrån geografiskt läge, för läsåret 25/26. Skillnad jämfört med föregående år är att sökta medel för antal elevmobiliteter är betydligt färre, i övrigt fler ansökningar om kurser jämfört med föregående

år. Jobbskuggningar fortsätter att vara den mest frekventa mobiliteten/aktiviteten.

Totalt prognosticerar Barn- och utbildningsnämnden $x \cdot \text{mkr i xskott}$ för år 2025 vilket är motsvarande $x \%$ av nämndens totala budget. **kommer efter 12 maj**

Uppföljning av privata utförare i delår 1 omfattar vikarietillsättningen för januari - mars. Kostnader för vikarier under perioden januari – mars 2025 uppgår för

- BUN till 8,7 mkr, vilket motsvarar 0,5 % av den totala årsbudgeten för BUN.
- AGN till 43 tkr, vilket motsvarar 0,01 % av AGNs totala årsbudget.

Internkontrollens kontrollmoment för 2025 pågår enligt plan och består av följande kontrollmoment:

- ✓ Välfärdsbrottslighet, möjlig otillåten påverkan vid myndighetsutövning.
Stickprov av betygsändringar när system för rapportering har stängts samt att rutiner för rapportering av betyg är ändamålsenliga.
Status: Stickprov är genomförda i form av en enkät till lärare vid samtliga kommunala högstadieskolor där resultatet sammanställts. Resultatet omhändertas för närvarande. Resultatet visar inga tecken på otillåten påverkan i samband med betygssättning.
- ✓ Att rutiner för placering av elever i grupper i IT-system är anpassade och väl kända i grundskolan.
Status: Nya rutiner är framtagna i samverkan med grundskolan samt har kommunicerats ut till grundskolan inför start för användande under april 2025.
- ✓ Att rutinen för orosanmälan till socialförvaltningen uppdateras för elever som ej har skolplacering men är folkbokförda i kommunen.
Status: Rutinen har uppdaterats.

2 Måluppföljning

Barn- och utbildningsnämnden arbetar mot fyra prioriterade mål som följs upp och bedöms under delår 1:

Prioriterat område Valfungerande vardag för alla:

Mål: Alla barn och elever får jämlik utbildning.

Mål: Alla barn och elever får jämställd utbildning.

Mål: Luleå kommun har behöriga lärare och förskollärare.

Prioriterat område Klimatsmart och naturpositiv

Mål: Barn och elever i Luleå kommun äter klimatsmart skolmat.

Definition av symboler:

- Ej uppfyllt – målet kommer inte att nås
- Delvis uppfyllt – Det är stor risk att målet inte kommer att nås
- I hög grad uppfyllt – Det är osäkert om målet kommer att nås
- Helt uppfyllt – Målet kommer att nås/har uppnåtts

2.1 Prognos måluppfyllelse

Mål: Alla barn och elever får en jämlik utbildning

En förskola och skola som säkerställer likvärdighet och arbetar kompensatoriskt är grundläggande förutsättningar för ett jämlikt Luleå. Att klara grundskolan och gå vidare och genomföra gymnasieutbildning är viktigt och ofta avgörande för framtida möjligheter att få arbete. Den socioekonomiska kommunanalysen visar att Luleå har goda förutsättningar med en hög utbildningsnivå och hög andel i förvärvsarbete, men att det finns socioekonomiska skillnader som avspeglas i skillnader i resultat mellan olika skolor. Analyser visar att barn till föräldrar med lägre utbildningsnivå har lägre chans att lyckas i skolan, liksom pojkar och barn som är födda utomlands. Förskolans och skolans kompensatoriska roll är viktig. Att ha ett främjande och förebyggande synsätt och en planering som möjliggör tillgängliga lärmiljöer är viktiga nycklar till att lyckas arbeta kompensatoriskt i tillräckligt hög utsträckning. Målet finansieras inom befintlig ram.

Nämnden arbetar mot följande verksamhetsmål som följs genom mätetal eller kvalitativ bedömning:

Barngruppernas storlek ska inte öka

+ helår

Andelen vårdnadshavare som upplever att deras barn får bra stöd i förskolan ska vara fortsatt hög	Delår 2
Andelen elever som är behöriga till gymnasieskolan ska öka*	Delår 2
Skilnaderna mellan skolorna avseende andel elever behöriga till gymnasieskolan ska minska**	Delår 2
Skolorna och förskolorna ska utveckla en tillgänglig lärmiljö utifrån fysiskt, socialt och pedagogiskt perspektiv.	

Kommentar:

2 av de 5 måtten kan bedömas under Delår 1. Övriga kommer att bedömas senare under året. Bedöms som delvis uppnådd.

Förskola

Förskolan arbetar målmedvetet och ihärdigt för en jämlik och likvärdig utbildning. Det syns exempelvis i de prioriterade områden för samtliga förskolor där likvärdighet är ett paraply för att utveckla Lärmiljöer, arbeta med Språkutveckling samt ha fokus på ledning och styrning. När det gäller fördelning av legitimerade förskollärare på förskolorna är mönsterbilden att det finns på samtliga förskolor, det vill säga ur ett kompensatoriskt perspektiv har alla barn tillgång till välutbildad personal både i form av yrkesutbildade barnskötare och legitimerade förskollärare. Vi har under en tid sett att barnantalet sjunker, vilket innebär minskat behov av personal. En gemensam satsning som gjorts för att kunna hålla alla tillsvidareanställda i Luleå kommuns förskolor är att erbjuda övertaliga medarbetare en poolanställning. Att behålla personal med erfarenhet av arbete i förskola som pooler innebär en kvalitetshöjning i verksamheten och en möjlighet att fortsatt behålla pedagoger som kommer att behövas när barnantalet ökar igen.

Förskolan har under en längre period arbetat med att utveckla tillgängliga lärmiljöer som erbjuder barn, oavsett individuella behov, möjlighet att utvecklas så långt som möjligt. Samtliga förskolor har pågående utvecklingsprocesser inom området lärmiljöer. Delar rektorerna lyfter fram inom området lärmiljöer är att förskolorna arbetar utifrån tillgänglighetsmodellen som innefattar social, fysisk och pedagogisk miljö. Förskolorna har kommit olika långt i sina processer kring modellen som helhet.

Barngruppernas storlek har över tid legat ganska stabilt kring 16,1–16,7 barn per barngrupp. Den nationella statistiken för 2024 visar att barngruppernas storlek ligger kvar på 16,1, för 2025 kommer den lokala statistiken att redovisas för helårsuppföljningen. Barngruppernas storlek är viktig för att förskolan och dess rektor ska kunna organisera utbildning och undervisning som gynnar alla barn. Förutsättningarna är utöver behörighet och pedagogernas kompetens även lokaler,

lärmiljöernas utformning och organisation såväl på förskolan som helhet som i den enskilda gruppen för att skapa goda förutsättningar för barnens lärande och utveckling. Då barnantalet sjunker i flertalet skolområden kan detta påverka barngruppernas storlek på den enskilda förskolan om rektor inte kan fylla avdelningar.

Förskolan arbetar även utifrån likvärdiga underlag på samtliga förskolor gällande stödinsatser för barn vilket har bidragit till ökad medvetenhet hos pedagogerna om hur man kan skapa förutsättningar för att bredda basen gällande tillgänglig lärmiljö och att generella lösningar ger färre barn i behov av anpassningar eller särskilt stöd. Rektor beskriver att materialet bidragit till att synliggöra processens alla delar och stöttar pedagogernas arbete med att få syn på individ, grupp och sin organisation. Förskolan har arbetat med att utveckla en systematik i arbetet med barnhälsa på olika nivåer, från enskilda förskolor till strategiskt övergripande nivå. Varje förskola har skapat forum för barnhälsomöten, där rektor tillsammans med pedagoger möts i dialog för att uppmärksamma barngruppernas behov och enskilda barns stödbehov, barns närvaro/problematisk frånvaro i förskolan, upprätta och följa upp handlingsplaner, beslut om kompetens- och stödinsatser, beslut om ansökan om tilläggsbelopp osv. Ett forum för att samordna arbetet med tidiga insatser genom att utarbeta och utveckla förskolans gemensamma rutiner och organisation för detta, inventera kompetens, och att se till att den samlade kompetensen på förskolan stärks utefter aktuella behov.

Det finns barnhälsoteam, där rektor möter resurscentrums specialpedagoger för att föra dialog kring mönsterbilder som framträder i förskolans barnhälsoarbete och på vilket sätt samverkan kan ske för att stärka detta, genom exempelvis kompetensutvecklingsinsatser. Utifrån behov som framkommit har Resurscentrum fått i uppdrag av skolchef förskola att komplettera Stödmaterial Tidiga insatser avseende vad som behöver finnas och vara genomtänkt på organisationsnivå innan mottagande av barn. Utgångspunkten är Tillgänglighetsmodellen enligt SPSM. I uppdraget ingår att kartlägga befintliga strukturer, rutiner och goda exempel samt lämna förslag till hur stödmaterial kan utvecklas i syfte att stärka arbetet med likvärdiga och tillgängliga lärmiljöer i Luleås kommunala förskolor. I denna ingår hur lokalerna och miljöerna kan nyttjas samt vilket material som kan/bör finnas för att göra lärmiljön rik och likvärdig.

I samverkan med Socialförvaltningen och Regionen har en förstudie om barnhälsa genomförts. Den har identifierat olika behov av samverkan kring möjligheter att rådgöra i enskilda fall och att skapa planer som säkerställer att varje barn får rätt och samordnat stöd i tid.

Internationella utbyten - förskolans Erasmus ackreditering möjliggör för förskolans rektorer och pedagoger att ta del av arbetssätt och metoder för att utveckla förskolans utbildning. Alla aktiviteter utgår bland annat från förskolans prioriterade utvecklingsområden inom språkutveckling och lärmiljöer. Utbytena bidrar till att förskolan utvecklat dessa områden samt att pedagoger/rektor får syn på sin egen verksamhets styrkor och utmaningar.

Grundskola

Bedömningen är att alla skolor fortsätter med att ur olika perspektiv tillgängliggöra lärmiljön för eleverna, detta är för skolorna en viktig aspekt i elevhälsoarbetet. De kompetensutvecklingsinsatser som under åren erbjudits inom området samt de som genomförts och genomförs gemensamt med Resurscentrum tillsammans med det som initierats på skolnivå ger stöd och utvecklar skolorna i arbetet. Exempel på avtryck i verksamheten är nya modeller för att organisera elevhälsoarbetet, utveckla och tydliggöra den pedagogiska lärmiljön.

Arbetet på skolnivå som är kopplade till kompetensutvecklingsinsatser är pedagogiskt planerade rastaktiviteter, relationskompetens, övergångar inom och mellan skolor, enhetlig lektionsstruktur för skolan, språkutvecklande arbete, normer som hinder för lärande. Läs-och språkutveckling är i fokus under läsåret parallellt med närvarofrämjande arbete. Det närvarofrämjande arbetet har under läsåret växlats upp i och med nya riktlinjer. Kompetensutvecklingsinsatser har påbörjats, under våren har rektorerna fått information om närvarofrämjande arbete både vid grundskolans kvalitetsdag för skolledare samt inom sina respektive områdesteam. Planering pågår av kompetensutvecklingsdag i augusti riktad till all personal i grundskolan där relationer kopplat till trygghet och frånvaro är i fokus.

Under vårterminen pågår de sista förberedelserna för uppstart av grundskolans resursskola. Luleå kommuns resursskola är placerad på Kråkbergsskolan och tar till hösten 2025 emot 6 elever. Skolan är till för ett fåtal elever som har så omfattande behov att det inte kan tillgodoses i den ordinarie skolan när det gäller den pedagogiska-, sociala- och fysiska lärmiljön.

Alla barn och elever får en jämställd utbildning

Jämställd utbildning handlar om att flickor och pojkar ska ha samma möjligheter och villkor när det gäller utbildning, studieval och personlig utveckling. Läroplanerna slår fast att förskolan och skolan aktivt och medvetet ska främja elevernas lika rättigheter och möjligheter, oberoende av könstillhörighet. Skolan har också ett ansvar för att synliggöra och motverka könsmonster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling. Hur förskolan och skolan organiserar utbildningen, hur eleverna blir

bemötta samt vilka krav och förväntningar som ställs på dem bidrar till att forma deras föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt. Skolan ska därför organisera utbildningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans samt prövar och utvecklar sin förmåga och sina intressen med samma möjligheter och på lika villkor oberoende av könstillhörighet.

Pojkar som grupp har lägre meritvärden än flickor som grupp och färre pojkar fullföljer en gymnasieutbildning. Svaga skolresultat ökar risken för individer att inte få tillträde till arbetsmarknaden, att hamna i ekonomiska svårigheter och utanförskap. En bristfällig skolbakgrund ökar också risken för ohälsa och psykosociala problem. Målet om att fortsatt öka pojkars studieresultat är avgörande för att skapa möjligheter till etablering på arbetsmarknaden och till god hälsa och delaktighet i samhället. Flickor har generellt över tid högre måluppfyllelse i skolan och högre utbildningsnivå. Flickor har dock sämre psykisk hälsa än pojkar och hälsan försämras ju äldre flickorna blir. Barn och utbildningsnämndens mål om att minska flickors upplevelse av stress är en av flera viktiga komponenter i ett hälsofrämjande arbete i skolan. Arbetet med förbättrade studieresultat och ökat välmående ur ett jämställdhetsperspektiv kräver uthållighet och långsiktighet och arbetet måste starta redan i förskolan.

Nämnden arbetar mot följande verksamhetsmål som följs genom mätetal eller kvalitativ bedömning:	
Flickors upplevelse av stress över skolarbetet alltid eller ofta, årskurs 7, ska minska	Delår 2*
Pojkars meritvärde i grundskolan ska öka	Delår 2
Skolorna och förskolorna ska motverka könsmönster som begränsar barnens och elevernas lärande, val och utveckling	

* om statistik finns tillgänglig på övergripande nivå

Kommentar:

Mätetalen om flickors upplevelse av stress i åk 7 samt om pojkars meritvärden redovisas efter läsårets slut, då aktuella data kan finnas tillgänglig, därav bedömningen delvis uppnått.

Inom både förskola och grundskola pågår ett långsiktigt arbete för att synliggöra och motverka könsmönster som kan begränsa barns och elevers lärande och utveckling. Arbetet är mångfacetterat och består av flera olika sammanhang och aktiviteter i kombination med förskolans och grundskolans hela uppdrag. Inom förvaltningen pågår ett arbete med att revidera huvudmannaplanen för studie- och yrkesvägledning. Generell studie- och yrkesvägledning dvs den som ska genomsyra undervisningen är viktig för att bryta könsstereotypa yrkesval men även ett kompensatoriskt verktyg för att bredda kunskapen om möjliga framtida yrkesval.

Förskola

I förskolan synliggörs könsmönster fortfarande som tydligast när det gäller barn i behov av särskilt stöd där pojkar är överrepresenterade i ansökan om stöd från Resurscentrum och ansökan om tilläggsbelopp. En gemensam digital kompetensutvecklingsinsats av forskaren Mia Heikkilä med fokus på systematiskt jämställdhetsarbete och lärmiljöer erbjuds alla förskolor från vårterminen 2025.

Även förskolans prioriterade utvecklingsområden Lärmiljöer och Språkutveckling berör arbete med koppling till pojkar och flickor. Likabehandlingsarbetet är ett viktigt verktyg i det främjande och förebyggande arbetet på varje förskola. Ett stödmaterial har utarbetats som kan stötta förskolornas kompetenshöjande arbete inom fältet. Rektorsteamet ska under våren utvärdera struktur/mall för likabehandlingsplanen. Teamet kommer även genomföra en workshop utifrån huvudmannaplan för diskriminering och kränkande behandling i syfte att ta del av goda exempel och utveckla förskolornas arbete.

Grundskola

Inom grundskolorna arbetas främst med läroplanens mål om värdegrund som ur olika perspektiv knyter an till jämställdhet, jämlikhet och normer övergripande men även inom kursplan för olika ämnen. Skolornas arbete har fokus på att skapa trygghet i skolmiljön dvs en utbildningsmiljö som inte begränsar individens lärande. I detta ingår även arbetet med "Välbefinnande" som gynnar alla elever. Kopplingen till normer som begränsar lärandet framträder i begrepp som inhämtats från den forskning grundskolan tagit del av. Senaste årens kompetensutvecklingsinsatser inom ämnet har ökat kunskapen om faktorer som begränsar lärande och hur skolan kan arbeta för att motverka dessa. Skolorna använder i sina analyser begrepp såsom antipluggkultur, genus- och könsperspektiv, kognitiva aspekter, förtydliga och konkretisera och begripliggöra undervisningen vilket är aspekter som påverkar elevers lärande men kan vara extra gynnsamt att uppmärksamma när det gäller elever med NPF och pojkar. Skolor har under de senaste åren även beskrivit att de arbetar med maktdimensionen som begränsning för lärande främst avseende pojkars lärande genom att begränsa "skojbråk" och negativt språkbruk.

Läsåret 24/25 har implementering påbörjats av ett material i syfte att öka trygghet och studiero. Materialet är framtaget av skolkuratorerna och består av klassrumslektioner för låg, mellan och högstadiet i olika teman exempelvis känslor, normer, åskådrollen och diskrimineringsgrunder. För skolans personal ingår workshops. En checklista om viktiga komponenter i det systematiska arbetet med trygghet och studiero har tagits fram som ett stöd för elevhälsan, pedagoger och trygghetsteam. Syftet med materialet/satsningen är att bidra till trygghet och trivsel genom att motverka

kränkningar och främja positiv skolanknytning, vilket påverkar pojkar och flickor i varierande grad.

Grundskolans läroplan reviderades 2022, sex och samlevnad har bytt namn till sexualitet, samtycke och relationer. Begrepp som sexualitet, relationer, jämställdhet, normer och identitet ingår i flera kurs- och ämnesplaner. "Alla som arbetar i skolan ska utgå från ett normmedvetet förhållningssätt. Förhållningssättet utgår från kunskap om normer, strukturer och hur makt fördelas samt hur detta kan påverka elevers lika rättigheter och möjligheter, ett likvärdigt bemötande och en likvärdig skolgång." (Skolverket) I detta hämtar skolorna inspiration från Skolverkets stöd/inspirations/kursmaterial.

Grundskolan har under läsåret reviderat och kompletterat frånvaroriktlinjerna med stödmaterial om närvarofrämjande arbete. I samband med detta har kompetensutvecklingsinsatser genomförts och planerats för kommande läsår. Specialpedagoger på Resurscentrum har fått utbildning om närvarofrämjande arbete, grundskolans rektorer har i sina respektive team haft fokus på närvarofrämjande arbete samt att grundskolans kvalitetsdag för grundskolans ledare innehöll föreläsning om närvarofrämjande arbete tex om kartläggningar, systematik och relationsskapande arbete.

Mål: Luleå kommun har behöriga lärare och förskollärare ●

Det är en nationell utmaning att rekrytera behöriga legitimerade lärare och förskollärare. I kombination med stora pensionsavgångar de kommande åren behöver dessutom fler medarbetare än tidigare rekryteras. Att säkra kompetensförsörjningen inom förskolan och skolan är en viktig och avgörande förutsättning för såväl kvaliteten som likvärdigheten i utbildningen. Huvudmannen ansvarar för att se till att det finns legitimerad och behörig personal för undervisningen, och frågan är central för Luleå kommun som skolhuvudman.

Nämnden arbetar mot följande verksamhetsmål som följs genom mätetal:	
Heltidstjänster i förskolan med förskollärarlegitimation, kommunal regi, andel (%)	●
Lärare (heltidstjänster) med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne i grundskola åk 1–9, kommunala skolor, andel (%)	●

Kommentar:

Båda verksamhetsmålen prognosticeras som uppfyllda innan årets slut. Målet att

heltidstjänster i förskolan med förskollärarlegitimation ska vara i nivå med jämförelsegruppen större städer uppfylls då Luleå 2024 hade 56 % att jämföra med större städer som ligger kvar på 49 %. I riket är värdet 46 %. Luleås trend är uppåtgående jämfört med föregående år då värdet låg på 55 %.

Luleå kommun har även behöriga lärare och förskollärare och ligger över nivåerna för jämförbara städer, vilket är målet. För Luleås kommunala skolor ligger värdet för Lärare (heltidstjänster) med lärarlegitimation i minst ett ämne i grundskola åk 1-9 på 79,3 % jämfört med gruppen större städer som har 74,7 %. I hela riket är värdet lägre med 73,4 %. Behörigheten i Luleå kommun är dock 0,8 procentenheter lägre än föregående år. (Kolada)

Inom området sker ett mångfacetterat och systematiskt arbete för att behålla och rekrytera personal. Att behörigheten fortfarande ligger på hög nivå, trots pensionsavgångar och få lärarstudenter, kan bero på:

- goda samarbeten med universitet i Luleå och Umeå, där följande är några exempel: Samarbete med Umeå universitet, AIL, arbetsintegrerad lärarutbildning, för att utbilda lärare i fritidshem är på gång och startar ht-24. Samverkan med olika parter, ex LTU för utveckling, verksamhetsförlagd utbildning för lärarstudenter (VFU).
- stabil rektorsorganisation i förskola och grundskola som grund för god utveckling, arbetsmiljö och stabilitet
- deltagande på rekryteringmässor etc för att marknadsföra Luleå kommun som arbetsgivare och plats att flytta och bo på, detta sker också i samverkan inom förvaltningen och kommunövergripande.
- rekryteringsriktlinjer ses över kommunövergripande och övergången till kompetensbaserad rekrytering som metod för rekrytering sker inom hela kommunen. HR-konsulter med fokus på rekrytering innebär i sin tur utvecklat stöd till chef och rektor i det dagliga arbetet.

HR följer lärarbehörigheterna i grundskolan och erbjuder att bekosta kompletterande lärarlegitimationer till dem som har utökat sin behörighet men inte har tagit ut en ny legitimation. Arbete med att analysera kommande pensionsavgångar sker samt att kommunövergripande arbete pågår med att se över olika alternativ för äldre att stanna kvar i arbetslivet längre. Det kontinuerliga arbetet med kvalitetsarbete, systematiskt arbetsmiljöarbete och den organisatoriska arbetsmiljön är också en grund för verksamheterna för att underlätta för chefer- och medarbetare att stanna kvar och arbeta i våra verksamheter och utvecklas gemensamt. Vikarietillgången säkerställs med hjälp av externa part i god samverkan med förvaltningen.

Mål: Barn och elever i Luleå kommun äter klimatsmart skolmat ●

För att nå det kommunövergripande målet om att Luleå inte ska ha påverkan på klimatet så måste den skolmat som serveras vara klimatsmart. Här har kommunen lyckats bra: koldioxidekvivalenten för livsmedelsinköp ligger i linje med FN:s mål. Resultaten från den senaste Ungdomsenkäten LUPP (Lokal uppföljning av ungdomspolitik, genomförd våren 2021) visar dock att fyra av 10 elever i årskurs åtta och i gymnasiet årskurs två hoppar över att äta lunch minst en dag i veckan. Samtidigt vill sju av 10 elever vara med och bestämma om skolmaten. Att äta lunch är viktigt, både för skolresultaten och för elevernas hälsa. Att invånarna i Luleå är delaktiga i samhällets utveckling är ett av Luleå kommuns övergripande mål. Här har kommunen en viktig utmaning: att göra eleverna delaktiga i det som rör skolmaten, såväl menyerna som matsituationens organisation och utformning. Delaktighet är både ett mål i sig (som en viktig demokratiprocess) men också ett medel för att nå målet om att få fler elever att äta den klimatsmarta skolmaten.

Nämnden arbetar mot följande verksamhetsmål som följs genom mätetal eller kvalitativ bedömning:	
Skolmåltider har ett lågt klimatavtryck. Koldioxidekvivalenten ska vid livsmedelsinköp ligga i linje med FN:s 1,5 gradersmål. Detta gäller för samtliga skolformer.	●
Barnen och eleverna ska vara delaktiga i att organisera och utforma matsituationen.	●
Barnen och eleverna ska vara delaktiga i att utforma klimatsmarta och goda menyer.	●

Kommentar:

Skolmåltider har ett lågt klimatavtryck där koldioxidekvivalenten för delår 1 2025 ligger på 1,4. Resultatet innebär att skolmåltiden når målet för 2025 med maxvärde på koldioxidekvivalenten på 1,5 på totalen. Skolmåltidens resultat ligger därmed i linje med FN:s 1,5 graders mål.

Resultat för skolformerna:

- Förskola: 1,21
- Grundskola: 1,45
- Gymnasieskola: 1,26

Totalt måltider: 1,4

Förskolan fortsätter ligga på en låg nivå kopplat till klimatavtrycket. Grundskolan har förbättrat sitt resultat och har sänkt klimatavtrycket rejält under det första delåret. Gymnasieskolan fortsätter sin positiva rörelse att sänka sitt klimatavtryck.

Under läsåret 2024/25 har köken inom Resurscentrum måltider fortsatt sitt arbete med att vidareutveckla barn- och elevdelaktigheten över skolmåltiden. Arbetet med barn – och elevinflytande är betydelsefullt ur ett barnrätts- och demokratiskt perspektiv och

därtill ett viktigt verktyg för att vidareutveckla måltidens kvalitet tillsammans med de matgäster skolmåltiden är till för.

Under vårterminen 2025 har Resurscentrum genomfört en uppföljning av kökens arbete med barn- och elevdelaktighet i samtliga skolformer. Innevarande läsår är första gången förskolans arbete med barndelaktighet följs upp centralt. Det finns resultat som visar på en positiv förändring men också exempel på fortsatta utvecklingsområden som kan ta arbetet vidare.

Uppföljning av arbetet med barndelaktighet i förskolan

Alla, utom två kök, uppger att de under läsåret som gått arbetat aktivt med barndelaktighet. Följande framgår av uppföljningen:

- 90 % av köken frågar efter återkoppling kring maten och måltidsmiljön samt lyssnar aktivt barnen
- Strax över 70 % bygger aktivt relationer med barnen kring maten
- 44 % har haft barn som praktiserat i köken
- Strax över 40 % av köken jobbar ihop med pedagoger i undervisningen

Utmaningar för inflytande

I mottagningskök är möjligheten till direkt påverkan begränsad, vilket kan försvåra barnens inflytande. Även bristande kontakt mellan pedagoger, mottagningskök och produktionskök lyfts som en utmaning i arbetet med att anpassa maten efter barnens behov och önskemål.

Förskolekökens bedömning av sitt arbete med barndelaktighet

- Strax över 20 % av köken bedömer att de redan har hittat och utvecklat välfungerande sätt att arbeta med barns delaktighet och inflytande över måltiden.
- Omkring 70 % av köken bedömer att de börjat utveckla sätt som främjar delaktighet, dvs att barnen till viss del är delaktiga och till viss del kan påverka skolmåltiden.
- Fyra kök bedömer att de inte hittat välfungerande sätt och behöver starta om sitt arbete för att hitta nya sätt att jobba med barndelaktighet.

Uppföljning av arbetet med elevdelaktighet i grundskolan

Samtliga kök på grundskolan har ett pågående arbete med elevdelaktighet över skolmåltiden. De vanligaste formerna av elevdelaktighet är följande:

- Strax över 90 % av köken frågar efter återkoppling kring maten och måltidsmiljön och lyssnar aktivt på sina elever.
- Nästan 90 % av köken bygger aktivt relationer med eleverna kring maten
- Omkring 60 % av köken har återkommande matråd tillsammans med eleverna

- Nästan 50 % av köken har haft elever som praktiserat i skolmåltiden

Under läsåret har eleverna påverkat kökens arbete genom bland annat:

- Nästan 90 % av köken har ändrat maträtter utifrån elevers förslag, dvs lagt till eller tagit bort rätter
- Omkring 50 % av köken har ändrat kryddning, konsistens och sammansättning utifrån elevers återkoppling och förslag
- 35 % har under året ändrat måltidsmiljön utifrån förslag från elever

Grundskolekökens bedömning av sitt arbete med elevdelaktighet

- 30 % av köken bedömer att de redan har hittat och utvecklat välfungerande sätt att arbeta med elevers delaktighet och inflytande över måltiden.
- 65 % bedömer att de börjat utveckla sätt som främjar delaktighet, dvs att eleverna till viss del är delaktiga och till viss del kan påverka skolmåltiden.
- Ett kök bedömer att det inte hittat välfungerande sätt och att de behöver starta om sitt arbete för att hitta nya sätt att jobba med delaktighet.
- Fortsatt utveckling av elevdelaktighet i grundskolans kök

Uppföljning av arbetet med elevdelaktighet i gymnasieskolan

Samtliga tre kök i gymnasieskolan har ett pågående arbete med elevdelaktighet över skolmåltiden.

- Samtliga kök frågar efter återkoppling kring maten och måltidsmiljön, lyssnar aktivt på eleverna och bygger relationer med eleverna
- Köken jobbar även med matråd eller matambassadörer
- Två av köken har haft elever som praktiserat och ett kök arbetar med idélådor där eleverna kan lämna in förslag och synpunkter

Under läsåret har eleverna påverkat kökens arbete genom bland annat:

- Alla tre köken har ändrat maträtter utifrån elevers förslag om att lägga till eller ta bort rätter. Köken jobbar även med kryddning, konsistens och sammansättning utifrån elevers synpunkter.

2.2 Tilläggsuppdrag

Uppdrag	Status
Välfungerande vardag för alla	
Öka antalet lärare i grundskolan	▶
Öka skolbibliotekens tillgänglighet genom samarbete mellan barn- och utbildningsförvaltningen och kultur- och fritidsförvaltningen	▶
Mer Luleå för fler luleåbor	
Införa en kulturgaranti för alla barn i Luleå genom samarbete mellan barn- och utbildningsförvaltningen och kultur- och fritidsförvaltningen	▶
Trygg i Luleå	
Utreda stärkt elevhälsa i grundskola	▶

Barn- och utbildningsnämnden har fyra pågående tilläggsuppdrag:

1. Öka antalet lärare i grundskolan.

Pågående enligt plan. Barn- och utbildningsnämnden beslutade att arbeta för att öka antalet lärare i grundskolan, enligt en stegvis modell motsvarande 11,4 mkr över två år. Planering för 2026 finns med i barn- och utbildningsnämndens konsekvensbeskrivning utifrån budgetförslag 2026. För 2025 omhändertas potten områdesvis i syfte att öka antalet lärare samtidigt som ett arbete med att nå budget i balans omhändertas.

2. Öka skolbibliotekens tillgänglighet genom samarbete mellan barn- och utbildningsförvaltningen och kultur- och fritidsförvaltningen

Pågående enligt plan. Grundskolan har påbörjat arbetet med att omhänderta lagändringen från 1 juli 2025 gällande skolbibliotek.

Nuläge gällande skolbibliotek i Luleå kommun är att:

- Grundskolan har inlett dialog med Kultur- och fritidsförvaltningen om/hur folkbiblioteket kan bidra till att öka skolbibliotekens tillgänglighet.
- Grundskolan ska ta fram en egen skolbiblioteksplan i vilken det behöver beskrivas hur enskilda skolor organiserat för elevernas tillgång till skolbibliotek. I denna skolbiblioteksplan ska samarbetet med folkbiblioteket framgå.
- Grundskolan inväntar statsbidraget som ska användas till bemanning av skolbiblioteken. Områdescheferna tillsammans med sina rektorer ansvarar för att fördela medlen.

Riksdagen beslutade 20 november 2024 om förslag på ändringar i skollag och bibliotekslag enligt betänkandet 2024/25:UbU3 Stärkta skolbibliotek.

3. Införa en kulturgaranti för alla barn i Luleå genom samarbete mellan barn- och utbildningsförvaltningen och kultur- och fritidsförvaltningen

Pågående enligt plan. Luleå kommuns Kulturgaranti pågår och det finns nu också kulturombud på alla skolor och förskolor inom förskola, grundskola, gymnasieskola samt anpassad grund- och gymnasieskola. Kulturombuden erbjuder informationsträffar och har tillgång till en hemsida där de kan få information om erbjudna kulturupplevelser.

Kulturupplevelser som genomförts under första kvartalet 2025:

- Hajar du? av Norrbottensteatern (610 barn)
- Electric Banana Big Band av Norrbottensmusiken (690 elever)
- På äventyr i Gammelstad! av Hägnan och Visitor Center (253 elever)
- Herr Klex akademi av Riksteatern, i samarbete med Luleå Riksteaterförening (182 elever)
- Visning och skapande workshop i Konsthallen (106 elever)
- Laga, vårda, reparera; Utställning och workshop på Slöjd- och formcenter (93 elever)

Sammantaget har knappt 2000 elever tagit del av kulturupplevelser hittills under 2025.

4. Utredda stärkt elevhälsa i grundskolan

Pågående enligt plan. Barn- och utbildningsnämnden har beslutat att ansöka om statsbidrag för skolsociala team i samverkan med socialförvaltningen i syfte att stärka elevhälsan i grundskolan. Skolsociala team kan ses som en utveckling och förstärkning inom ramen för arbetet med PIS, Prevention i samverkan. BUN 2024/383

Därutöver pågår ett gemensamt utvecklingsarbete, "Elevhälsosoran", mellan grundskola och resurscentrums elevhälsa för att utveckla samverkan ur flera aspekter i syfte att stärka det elevnära hälsoarbetet på varje grundskola. Samverkans- och utvecklingsarbetet utgår från följande sex ledstjärnor:

1. Nytt – förändring kräver att vi testar och gör på nya sätt.
2. Nära – en nära elevhälsa som möter skolornas behov och förutsättningar.
3. Flexibilitet – ett stödjande och utvecklande arbete utifrån behov på skolorna.
4. Prioritera – vad är viktigt på riktigt för rektor/skolorna.
5. Prova – att vilja och använda mod för att korta vägen till att testa och pröva nytt. Förändringar följs upp och vidareutvecklas.

6. Tillsammans – att både göra tillsammans och också dela på ansvaret i det svåra och utmanande.

Arbetet fortsätter och utifrån att specialpedagoger, kuratorer och psykologer tydligare arbetar nära lokal elevhälsa och elever har utvecklingsområden identifierats samt att man redan kan se vissa effekter men också utmaningar. De förändringar som genomförts visar på goda effekter när det gäller närhet och samverkan mellan resurscentrums specialpedagoger samt psykologer och skolornas lokala elevhälsa på majoriteten av skolorna. Ett utvecklingsarbete för att skapa bättre förutsättningar för ökad kontinuitet bland kuratorer pågår, med exempelvis stärkt professionsstöd i form av introduktion för nya medarbetare och även handledning för kuratorer.

3 Ekonomisk redovisning

3.1 Driftsredovisning med prognos för helår

4 Bilaga:

4.1 Uppföljning internkontroll 2025

Välfärdsbrottslighet

Välfärdsbrottslighet är ett hot mot demokratin och därmed allas problem. Välfärdsbrottslighet är när en extern aktör – enskild eller juridisk person – otillbörligen utnyttjar kommunkoncernens medel för egen vinning. Det kan vara fråga om bidragsbrott, bedrägerier mot välfärdssystemen eller bedrägerier i samband med den upphandling kommunkoncernen gör. Det kan till exempel handla om att enskilda personer, som genom att lämna felaktiga uppgifter, beviljas bistånd eller bidrag som de inte har rätt till eller brott som begås av företag eller föreningar inom ramen för kommunala upphandlingar eller genom föreningsbidrag eller avtal om Idéburet offentligt partnerskap (IOP). Det kan också handla om organiserad brottslighet. Det berör många olika verksamheter i kommunen och tar olika uttryck. Sveriges kommuner och regioner (SKR) ger en mängd exempel från ekonomiskt bistånd, bostadsanpassning, anhöriganställning, LSS, särskilt boende, hemtjänst, färdtjänst, förskola, hem för vård och boende (HVB), personlig assistans, särskilda boenden, korttidsvård, parkeringstillstånd, föreningsbidrag, bygglov, alkoholtillstånd, hyreskontrakt, markrättigheter samt bygg- och exploateringsverksamhet. Riskerna kan vara ekonomiska förluster, avbrott i verksamheten eller minskat förtroende för kommunen. Även risker för otillåten påverkan och korruption finns. Kommunövergripande riskbedömning visar på att risken är sannolikt att det ska inträffa (4) och konsekvensen är kännbar (3) vilket resulterar i ett riskvärde på 12, dvs kritisk.

Kommunstyrelsen har beslutat att alla nämnder under 2025 ska kontrollera och säkerställa efterlevnad av rutiner som motverkar välfärdsbrottslighet.

Kontrollera och säkerställ efterlevnad av rutiner som motverkar välfärdsbrottslighet: Betygsättning är en myndighetsutövning som möjligen kan vara utsatt för otillåten påverkan. Statistik visar att det i grundskolan sker betygsändringar vid en tidpunkt då betyg redan bör vara satta. Barn- och utbildningsnämnden bedömer sannolikheten till 3 och konsekvens till 4 vilket ger ett riskvärde på 12.

Ansvarig	Riskvärde	Sannolikhet	Konsekvens	Skapad av
Maarit Enbuske		3	4	Kommunfullmäktige

Kontrollera och säkerställ efterlevnad av rutiner som motverkar välfärdsbrottslighet: Betygsättning är en myndighetsutövning som möjligen kan vara utsatt för otillåten påverkan.

Förvaltningen bedömer att det finns en möjlig risk för att fel kan uppstå och att konsekvensen skulle kunna vara allvarlig i sådana fall. Anledningar till att det sker sena betygsändringar behöver utredas.

4.1.1.1 Stickprov på samtliga högstadieskolor

Ansvärg	Frekvens	Metod	Status
Maarit Enbuske			✓

Kontrollmomentet består av stickprov på samtliga kommunala högstadieskolor där följande frågor undersöks:

1. Vilka är anledningarna till att betygsändringar sker efter att rapporterings-systemet stängt?
2. Är rutinen för inrapportering av betygsättning ändamålsenlig och lättillgänglig?

Kommentar:

En enkät, som skickades ut via rektorerna till betygssättande lärare vid högstadieskolorna, har genomförts för att undersöka orsaker till att det i grundskolan sker sena betygsändringar vid en tidpunkt då betygen redan bör vara satta för att utröna om det kan finnas risk för otillåten påverkan i dessa sammanhang. 109 svar har inkommit. Betygsättning är en myndighetsutövning. I enkäten framkommer inte svar som kan sägas kopplas till otillåten påverkan/välfärdsbrott. Utifrån enkätresultatet behöver dock lärarnas synpunkter omhändertas.

Enkäten bestod av 6 antal Ja/Nej frågor, där man även kunde välja att lägga till en kommentar. Frågorna i enkäten var:

1. Har du under de två senaste åren behövt göra betygsändringar efter att systemet för inrapportering av betyg stängts? (109 svar)
2. Om du svarade ja på fråga 1 - vad var orsaken till betygsändringen? (36 svar)
3. Är rutinen för inrapportering av betygsättning ändamålsenlig? (107)
4. Motivera ditt svar på fråga 3 (53 svar)
5. Är rutinen för inrapportering av betygsättning lättillgänglig? (109 svar)

6. Övriga synpunkter kring betygsändringar och rutiner kring inrapportering av betyg (42 svar)

Sammanfattning av enkät angående betygsändringar

Det finns ingen antydning till att betygsändringarna skulle påverkas av någon för skolan utomstående. Orsakerna som anges handlar i huvudsak om den mänskliga faktorn tex att läraren matat in fel betyg, glömt spara ändringar i systemet, glömt föra in vissa betyg. Näst vanligaste orsaken är att elever gjort kompletteringar efter betygsättningen som medför betygsändring, några lärare lämnar synpunkt om att betygen sätts för tidigt och det finns förslag om att det ska göras i samband med läsårsavslut. Det framkommer även synpunkter kopplat till rutiner och underlag i systemen som bidrar till betygsförändringar.

83 % av lärarna svarade Ja på frågan Är rutinen för inrapportering av betygssättning ändamålsenlig. Men synpunkter har inkommit som har samband med behovet att behöva göra betygsförändringar. 91 % tycker rutinen är lättillgänglig.

Rutiner och system som kan bidra till betygsändringar enligt inkomna svar är:

- För läsåret 23/24 behövde lärare skriva datum och signatur för varje betyg, vilket för lärare med hundratals elever medför en större arbetsinsats. I detta menade några att det inte bidrar till rättssäkerhet då kraft läggs på att skriva datum och signatur vid varje betyg istället för att lägga fokus på att kontrollera själva betyget.
- Klasslistor/betygslistor och listor i Unikum stämmer inte alltid överens.
- "Det blir problematiskt när elever med flera namn/efternamn står i olika ordning på klasslistor. Det är lätt att det blir fel när man skall skriva in betygen då."
- "Listorna i Unikum varierar. Ibland när man skriver ut listor går det på ena av två efternamn och ibland på det andra vilket gör att ordningen på eleverna kan variera när man ska skriva in i systemet det är det enda jag reflekterat över som kan bli bättre."
- Det finns några lärare som uttrycker att det är krångligt (4), varav två exemplifierar med när man behöver ändra betyg
- Flera lärare menar att rutinen är otydlig om det inte är ett "vanligt" betyg som ska sättas två exemplifierar med integrerade elever och några med övriga med elever som inte läst ett ämne tex pga. anpassad studiegång. En lärare uttrycker att "möjligheten att välja bland olika alternativ för de elever som inte läser samma upplägg som majoriteten har minskat." detta upplevs skapa osäkerhet. Skapar osäkerhet "Flera lärare menar att det är otydligt när det gäller betygssättning av elever som läser anpassad studiegång dvs vilka betyg som inte ska sättas och för integrerade elever.

- Skolhandläggaren behöver få större befogenheter att kunna göra justeringar av elevgrupper och dylikt lokalt på varje enhet. Betygsgrupper måste komma på plats direkt vid läsårsstart. Vi har nu väldigt sent in på terminen haft fel elever i fel grupper.
- Önskemål om att möjligheten för inrapporteringen borde öppnas tidigare för att man skulle kunna börja med betygssättningen tidigare.
- Programmet har inte fungerat. Ingen internetuppkoppling på arbetsplatsen.

Efterlevnad av rutin för placering av elever i grupper i IT-system

Risk att rutin för placering av elever i grupper i IT-system inte följs i grundskolan. Förvaltningen bedömer att det är troligt att fel kan uppstå om en elev inte placerats i rätt grupptillhörighet i elevadministrativa systemet och att konsekvensen skulle kunna bli kännbar ifall det uppstår.

Det finns risk för att rutin för placering av elever i grupper i det elevadministrativa systemet inte alltid följs. Vid betygssättning upptäcks ibland att elever är registrerade i fel grupper i det elevadministrativa systemet eller inte in-placerade i grupper det elevadministrativa systemet. Detta får konsekvens för frånvarouppföljning (samt uppföljning av skolplikt), garanterad undervisningstid och betygssättning om det händer och det inte korrigeras i tid.

Ansvarig	Riskvärde	Sannolikhet	Konsekvens	Skapad av
Maarit Enbuske		4	3	Barn- och utbildningsnämnd

Kommentar:

Risken att rutin för placering av elever i grupper i IT-system inte följs i grundskolan är nu åtgärdad då IT/admin genomfört ett projekt som avslutas hösten 2025 för att effektivisera administrationen gällande registreringar i elevadministrativa systemet. Det har resulterat i rutiner och utbildningar som arbetats fram så att skolor från april 2025 själva ska genomföra registreringarna direkt i verksamheten genom framför allt skolhandläggare. Som stöd i arbetet finns en ny årscykel och årsplan där rektor får stöd i beskrivningar av aktiviteter som behöver ske för bland annat en god läsårsstart. Utifrån denna kan rektor skapa egna strukturer för skolans inre arbete med elevregistreringar. Årscykel och årsplan har arbetats fram i samverkan med grundskolans områdeschefer och därigenom även rektorena i grundskolan.

4.1.1.2 Rutin för placering av elever i grupper i IT-systemet, med tids- och aktivitetsplan

En anpassad rutin som ska bli väl känd med tids- och aktivitetsplan för placering av elever i grupper i det elevadministrativa systemet tas fram under våren 2025 i samverkan med utvalda grundskolor

Ansvarig	Frekvens	Metod	Status
Maarit Enbuske			✓

Ett projekt för att registreringar i elevadministrativa systemet och schemakörningar i schemasystemet ska ske närmare källan, dvs. i skolorna, har pågått sedan i höstas och beräknas vara helt klart till höstterminen -25. Projektet initierades av chef IT/adm. då kartläggning och samtal visat en ineffektiv administration gällande registreringar i det elevadministrativa systemet och schemakörningar för skolorna. En förstudie genomfördes med kartläggning av alla registreringar och ärenden samt en workshop. Förstudien utmynnande i ett förslag som skulle innebära en ändamålsenlig och effektiv administration. Rutiner har tagits fram och utbildningar har genomförts för skolhandläggare. Ett antal pilotskolor har testat det och nu är ett fullskaligt införande klart. Genom detta har en ökad förståelse skett för hur allt hänger ihop i systemen och arbetet med registreringar kommer att göras där förändringarna sker, dvs. på skolorna.

4.1.1.3 Säkerställ att rutinen blir lättillgänglig och ändamålsenlig samt spridd

Säkerställ att den uppdaterade rutinen med tids- och aktivitetsplanen för placering av elever i grupper i det elevadministrativa systemet är ändamålsenlig och lättillgänglig för samtliga grundskolor.

Ansvarig	Frekvens	Metod	Status
Maarit Enbuske			▶

Kommentar:

Det har tagits fram en årscykel för rektor där de olika aktiviteterna för året är beskrivna. Årscykeln är kompletterad med en årsplan där aktiviteterna beskrivs grundligt. Det handlar förutom att öka kvaliteten också om att få en bättre läsårsstart. Ett annat syfte har också varit att öka ansvarig rektors möjligheter att skapa strukturer för sitt eget, inre arbete. Årscykeln och årsplanen är framtagna i samverkan med områdeschefer och kommunicerade den vägen till rektor och börjar gälla från april 2025. Återstår att följa att alla grundskolor följer berörd plan och rutin.

Orosanmälan till Socialnämnd

Förvaltningen bedömer att det finns en möjlig risk för att fel kan uppstå och att konsekvensen skulle kunna vara allvarlig i sådana fall. Konsekvenser kan bli risk för hedersrelaterad problematik, våldsutsatthet, risker för rekrytering till extremistiska grupperingar, gängrekryteringar. Risk finns att vi brister i ansvaret som hemkommun om orosanmälan inte görs om rutinen inte är heltäckande.

Ansvarig	Riskvärde	Sannolikhet	Konsekvens	Skapad av
Maarit Enbuske		3	4	Barn- och utbildningsnämnd

Orosanmälan till socialförvaltningen

Risk finns att vi brister i ansvaret som hemkommun om orosanmälan inte görs om rutinen inte är heltäckande

Ansvarig	Frekvens	Metod	Status
Maarit Enbuske			

Kommentar:

Rutinen är förtydligad för när orosanmälan ska göras för elev som aldrig blivit skolplacerad i kommunen men som är folkbokförd här. Orosanmälan görs av IT/adm när man inte får kontakt med vårdnadshavare, eller där kontaktuppgifter saknas. Frågan ingår numera i rutinen kring registerkontroll samt excelfilen kring hantering av elever som är folkbokförda här men inte har någon skolplacering, samt elever med skolplacering som vistas utomlands eller har flyttat från kommunen.

4.2 Uppföljning av privata utförare för AGN och BUN

Student Consulting AB är extern leverantör till AGN och BUN avseende vikarie-tillsättning 2025. Tillsättningsgraden under kvartal 1 har i snitt varit 91% vilket anses högt, se tabell nedan. Den aktuella perioden har ca 4000 färre timmar beställts jämfört med samma period föregående år.

2025	Jan	Feb	Mars
Förskola	97%	87%	92%
Förskoleklass	92%	70%	84%
Fritidshem	98%	84%	94%
Anpassad grundskola 1–3	-	-	37%
Anpassad grundskola 4–6	-	100%	82%
Anpassad grundskola 7–9	50%	79%	94%
Grundskola 1–3	84%	77%	90%
Grundskola 4–6	86%	85%	87%
Grundskola 7–9	91%	87%	94%
Gymnasieskola	55%	-	-
Anpassad gymnasieskola	-	-	-
Vux SFI	81%	77%	92%
Vux grundläggande	-	-	-
Totalt snitt	95%	86%	92%

Uppföljning av avtalet sker genom dialogmöten tillsammans med arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningens verksamheter och Student Consulting AB. Bedömningen är att samarbetet är väl fungerande.

Vikariekostnaderna per sista mars 2025 för AGN 42 566 kr samt andel av total årsbudget AGN 0,0091% samt för BUN 8,7 mkr samt andel av total årsbudget 0,5 %. Avvikelser rapporteras till Student Consulting AB och följs upp. Antal rapporterade avvikelser uppgår endast till 0,2% av andel heldagsarbetspass för kvartalet vilket bedöms vara en mycket låg andel. Orsaker till att avvikelser rapporteras avser främst vikarier som inte följer de rutiner som finns på förskolor och skolor. Det kan handla om engagemang och initiativförmåga samt att vikarierna använder telefonen i hög omfattning. Vid klagomål har Student Consulting AB som rutin att ha samtal med vikarierna och att det sedan stäms av med verksamheten om förbättring skett.

§ 27

Principbeslut om skolpeng för studier utomlands

Ärendenr 2025/151-3.8.0.2

Barn- och utbildningsnämndens arbetsutskotts förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden beslutar att skolpeng eller annan ersättning inte ska bekostas för elever som väljer att studera utomlands.

Sammanfattning av ärendet

Barn- och utbildningsnämnden har identifierat behovet av att tydliggöra vad som gäller för finansiering av skolpeng för utlandsstudier.

Det finns ingen skyldighet i skollagen (2010:800) eller annan lagstiftning för kommuner att finansiera skolgång i skolor utanför landets gränser. Det finns heller ingen skyldighet att betala bidrag för dagliga resor eller att ge stöd till inackordering när eleven vistas och studerar utomlands.

Arbetsmarknad- och utbildningsförvaltningen föreslår därför barn- och utbildningsnämnden besluta att skolpeng eller annan ersättning inte ska bekostas för elever som väljer att studera utomlands.

Sammanträdet

Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningen föredrar ärendet.

Beslutsgång

Ordföranden ställer arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningens förslag under proposition och finner att arbetsutskottet bifaller förslaget.

Dialog

Dialog har genomförts med skolchefen för grundskolan.

Beslutsunderlag

- Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningens förslag avseende principbeslut om skolpeng för studier utomlands, BUF Hid: 2025.654

§ 28

Redovisning av ärenden angående skolplikt och rätt till utbildning

Ärendenr 2025/150-3.8.1.1

Barn- och utbildningsnämndens arbetsutskotts förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden beslutar att lägga redovisningen till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Avdelningen för IT/administration genomför varje vecka registerkontroll för att säkerställa att alla skolpliktiga elever i Luleå kommun har en skolplacering. I ärenden där barn i skolpliktig ålder inte har någon skolplacering har all upplysning som varit möjlig att få fram, om barn i relation till ärenden om skolplikt och rätt till utbildning, dokumenterats.

Utifrån kontroll med mätdatum 2025-04-09 finns tretton pågående ärenden varav inga nya; sammanlagt sju flickor och sex pojkar. I åtta ärenden har skolan meddelat om utflytt/utvandring, i två ärenden har vårdnadshavare meddelat utflytt/utvandring och i tre ärenden har varken skola eller vårdnadshavare meddelat om utflytt/utvandring. Skatteverket och Försäkringskassan underrättas i dessa ärenden. När Skatteverket bekräftar att eleven inte längre är folkbokförd i kommunen avslutas ärendet.

Det har kommit två anmälningar till hemkommun om elever som inte fullgör skolplikten. Av anmälningarna framgår att vårdnadshavarna samarbetar med skolan för att få eleverna tillbaka till skolan.

Utöver ovanstående ärenden finns det ett ärende där skolplikten upphört på grund av varaktig vistelse utomlands.

Arbete pågår fortlöpande med att försöka etablera kontakt med vårdnadshavare gällande de elever som är folkbokförda i Luleå kommun men som inte har någon skolplacering i kommunen.

Från och med 2025 redovisas alla nya frånvaroutredningar till nämnden, uppdelat på skola, årskurs och kön. Redovisningen sker med en månads eftersläpning.

Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningen har föreslagit barn- och utbildningsnämnden besluta att lägga redovisningen till handlingarna.

Sammanträdet

Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningen föredrar ärendet.

Beslutsgång

Ordföranden ställer arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningens förslag under proposition och finner att arbetsutskottet bifaller förslaget.

Beskrivning av ärendet

Enligt skollagen är alla barn som är folkbokförda i kommunen skolpliktiga. Skolplikt innebär att barn måste gå i skolan och delta i den verksamhet som anordnas där. Skolplikt gäller dock inte barn som varaktigt vistas utomlands eller vars förhållanden är sådana att det uppenbarligen inte kan begäras att barnet ska gå i skola.

Rätt till utbildning innebär att barn som omfattas av skolplikt har rätt till kostnadsfri utbildning. Reglerna om vilka som omfattas av skolplikten, om rätten till utbildning, om hur skolplikten ska fullgöras, om när skolplikten inträder, om tidigare skolstart, om när skolplikten upphör och om rätten att därefter fullgöra skolgång, om deltagande i utbildning samt om ansvaret för att skolplikten fullgörs finns i kapitel 7 i skollagen (2010:800).

Barn- och utbildningsnämnden har beslutat att om ett barns utlandsvistelse är längre än 6 månader eller en termin ska barnet inte omfattas av skolplikten under den tiden. Ansökan om varaktig vistelse utomlands från vårdnadshavare krävs.

Dialog

Vid beredning av ärendet har dialog förts internt.

Beslutsunderlag

- Redovisning av ärenden angående skolplikt och rätt till utbildning, BUF Hid: 2025.656
- Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningens förslag avseende redovisning av ärenden angående skolplikt och rätt till utbildning, BUF Hid: 2025.655

§ 29

Redovisning av åtgärder efter Skolinspektionens kvalitetsgranskning av arbetet för att fler barn ska delta i utbildningen i Kristallens förskola

Ärendenr 2024/217-3.8.1.9

Barn- och utbildningsnämndens arbetsutskotts förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden beslutar att anta redovisning av vidtagna åtgärder i enlighet med bilaga efter tematisk kvalitetsgranskning av arbetet för att fler barn ska delta i utbildningen i förskola vid Kristallens förskola Luleå kommun.

Sammanfattning av ärendet

Skolinspektionen har genomfört en kvalitetsgranskning i Luleå kommun gällande arbetet för att fler barn ska delta i utbildningen i förskolan. Skolinspektionen bedömer att hemkommunen i hög utsträckning gör aktiva och strategiska ansträngningar för att öka deltagandet i förskolan och har inte identifierat något utvecklingsområde inom frågeställningen. Skolinspektionen bedömer att huvudmannen i hög utsträckning stödjer rektorn i arbetet med att främja närvaron i förskolan och har inte identifierat något utvecklingsområde inom frågeställningen.

När det gäller rektors arbete för att öka närvaron i förskolan (Kristallens förskola) bedömer Skolinspektionen att rektorn i flera delar bedriver ett aktivt och strategiskt arbete för att främja närvaron men att ett utvecklingsarbete behöver genomföras som stärker uppföljning och analys av barns frånvaro och personalens närvarofrämjande arbete. Åtgärder har därför vidtagits enligt redovisning.

Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningen har föreslagit barn- och utbildningsnämnden besluta att anta redovisning av vidtagna åtgärder i enlighet med bilaga efter tematisk kvalitetsgranskning av arbetet för att fler barn ska delta i utbildningen i förskola vid Kristallens förskola Luleå kommun.

Sammanträdet

Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningen föredrar ärendet.

Beslutsgång

Ordföranden ställer arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningens förslag under proposition och finner att arbetsutskottet bifaller förslaget.

Dialog

Dialog i ärendet har förts med rektor för Kristallens förskola, personal vid Kristallens förskola samt i rektorsgrupp förskola för ett kollegialt lärande.

Beslutsunderlag

- Skolinspektionens beslut - Barns deltagande i utbildningen vid Kristallens förskola, Skolinspektionen, BUF Hid: 2024.2343
- Kristallens redovisning av åtgärder - Kristallens förskola, BUF Hid: 2025.658
- Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningens förslag avseende redovisning av åtgärder efter Skolinspektionens kvalitetsgranskning av arbetet för att fler barn ska delta i utbildningen i Kristallens förskola, BUF Hid: 2025.657

Redovisningsformulär för vidtagna åtgärder med anledning av utvecklingsområden efter tematisk kvalitetsgranskning av arbetet för att fler barn ska delta i utbildningen i förskola vid förskolan Kristallen och Luleå kommun

Detta formulär kan användas som stöd för er när ni redovisar hur ni har arbetat med det utvecklingsområde som Skolinspektionen har identifierat i samband med den tematiska kvalitetsgranskningen.

Redovisningen av vidtagna åtgärder ska fastställas av huvudmannen.

Formulär för huvudmannens redovisning

Utvecklingsområde:

- Rektorn behöver stärka uppföljningen och analysen av barns frånvaro och personalens närvarofrämjande arbete, för kunna vidta relevanta åtgärder med utgångspunkt i det som framkommit i analysen.

Redovisa vilka åtgärder som genomförts:

Kompetensutveckling

Rektor har organiserat kompetensutveckling för sin personal med fokus på *Närvaro i förskolan* med syfte att stärka personalens kompetens om närvaros betydelse, oroande frånvaro och förskolans närvarofrämjande arbete.

I denna kompetensutveckling har rektor tagit stöd av artiklar skrivna av Malin Gren Landell. Dialogen har varit i fokus för att skapa utrymme för kollegialt lärande. Förskolans personal har reflekterat kring både hur de redan arbetar närvarofrämjande, och vad de kan förbättra.

Barnhälsomöte

Rektor leder och organiserar kontinuerliga barnhälsomöten. Rektor tillsammans med pedagoger från förskolan möts för dialog med fokus på barnhälsa inom olika områden. I detta forum sker bland annat uppföljning och analys av barns närvaro på grupp- (mönsterbilder) och individnivå samt att förskolans närvarofrämjande arbete belyses och följs upp, både generellt för hela barngruppen och om det genomförts några individuella åtgärder/insatser.

Tempus

Rektor följer kontinuerligt upp barnens närvaro i systemstödet Tempus, här får rektor mönsterbilder på grupp nivå över tid samt möjlighet att fördjupa sig på individnivå. Dessa underlag tas med till barnhälsomöten för dialog med pedagogerna på förskolan.

Rutin för barns närvaro

Förskolan har arbetat fram en rutin för barns närvaro i förskolan som nu har implementerats i utbildningen. Detta underlag syftar till att stötta pedagogerna i hur de ska agera om ett barn har en oregelbunden närvaro enligt mönsterbilder från uppföljning via Tempus, inte kommer till förskolan enligt planerad vistelsetid eller

inte dyker upp alls utan information. Denna rutin följs upp vid barnhälsomöten utifrån pedagogernas insatser.

Introduktion

Vid introduktion av nya barn sker dialog med vårdnadshavare om förskolans uppdrag och om vikten av kontinuerlig närvaro i förskolan.

Hygien och smitta

Ett viktigt område för att öka närvaron i förskolan är att minska sjukfrånvaro genom tydliga rutiner. Förskolan har redan riktlinjer för vad som gäller vid sjukdom, men har även förbättrat sina hygienrutiner efter en utbildning i Hygien och smitta för rektorer och skyddsombud. Förskolan har arbetat fram ett dokument med rekommendationer kring bland annat hygien, rengöring och hur dialog med vårdnadshavare ska föras med syfte att minska smittspridning.

Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet sedan åtgärderna vidtagits:

Förskolans pedagoger har fått fördjupad kunskap om närvarofrämjande arbete samt vikten av kontinuerlig närvaro i förskolan. Detta har gjort pedagogerna mer uppmärksamma på sin egen roll i detta arbete, och det är också ett stort stöd i dialogen med vårdnadshavare. Pedagogerna har också fått en större förståelse för att oroväckande frånvaro också kan vara t.ex. oregelbunden ankomst, vilket man inte tidigare gjort.

Uppföljning och reflektion av barnens närvaro och förskolans närvarofrämjande arbete har bidragit till att synliggöra förskolans styrkor och utmaningar inom området samt till mer träffsäkra insatser för att främja barns deltagande i utbildningen i förskolan.

Vilka utvärderingsmetoder har ni använt i er uppföljning?

- Dokumentation
- Uppföljning och reflektion

Rektor ansvarar för att systematiskt dokumentera, följa upp och analysera barns närvaro och förskolans närvarofrämjande arbete. Uppföljning sker vid förskolans barnhälsomöten, dessa sker minst 2 ggr/termin. Vid dessa möten lyfts följande gällande barns närvaro:

- Påbörjade ärenden gällande oroande frånvaro och förskolans närvarofrämjande insatser. Effekter? Styrkor/utmaningar? Åtgärder?
- Närvarostatistik (Tempus)
Helhet/individ, mönsterbilder över tid. Åtgärder ex. information/dialog med vårdnadshavare

Beslutstödssystem

Rektor planerar, dokumenterar, följer upp och analyserar förskolans barnhälsoarbete i kommunens gemensamma beslutstödssystem.

En gång per år skriver rektor en kvalitetsrapport där förutsättningar, processer och resultat dokumenteras och analyseras kopplat till förskolans nationella mål/delmål och i förhållande till faktorer för framgångsrik skolutveckling.

Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:

Rektor beskriver att denna process precis har påbörjats och kommer fortsätta utvecklas och fördjupas på förskolan.

Utifrån förskolans analys av barns närvaro och förskolans närvarofrämjande arbete kommer eventuellt ytterliga åtgärder planeras.

Närvaro/frånvarostatistik kommer att lyftas på en arbetslagsträff för en gemensam dialog med all personal kring upplevd och faktisk närvaro/frånvaro. Statistiken lyfts ut från lärplattformen Tempus som redovisar barns schemalagda vistelsetid kontra faktiska vistelsetid.

En gemensam rutin för Luleå kommuns förskolors arbete med barns frånvaro i förskolan samt förskolornas närvarofrämjande arbete.

Luleå kommun
lulea.kommun@lulea.se

Beslut

Datum 2024-12-12
Dnr 2024:371
Sida **1 (18)**

Beslut

**efter kvalitetsgranskning av *arbetet för att fler barn
ska delta i utbildningen i förskolan* i förskolan
Kristallen och Luleå kommun**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap.19 och 20 § skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning i Luleå kommun och förskolan Kristallen avseende *arbetet för att fler barn ska delta i utbildningen i förskola*.

I granskningen ingår följande frågeställningar:

1. I vilken utsträckning bedriver rektorn ett aktivt och strategiskt arbete för att främja närvaro i förskolan?
2. I vilken utsträckning stödjer huvudmannen rektorn i arbetet med att främja närvaro?
3. I vilken utsträckning gör hemkommunen aktiva och strategiska ansträngningar för att öka deltagandet i förskolan?

I granskningen ingår **inte** att utreda hemkommunens ansvar för att alla barn som har rätt till förskola får en förskoleplats om deras vårdnadshavare önskar det. I granskningen ingår **inte** heller att utreda och bedöma kvaliteten i huvudmäns arbete att erbjuda plats till barn om de av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling i form av förskola.

Granskningen omfattar 30 huvudmän med sammantaget 30 utvalda förskoleenheter.

Läsanvisningar

Bedömningen görs i förhållande till de kvalitetskriterier som Skolinspektionen satt upp i granskningen inom de granskade områdena. Granskningens författningsstöd återfinns i bilaga 1. I förhållande till den övergripande frågeställningen bedöms om huvudmannen uppfyller Skolinspektionens framtagna kvalitetskriterier *i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning*.

Om en huvudman bedöms uppfylla kvalitetskriterierna *i låg utsträckning* eller *i flera delar* anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och anger inom vilka delar. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av huvudmannen. Om en huvudman bedöms uppfylla kvalitetskriterierna *i hög utsträckning* begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning, men kan lämna framåtsyftande kommentarer.

Beslut

Rektorns arbete för att öka närvaron i förskolan

Skolinspektionen bedömer att rektorn i flera delar bedriver ett aktivt och strategiskt arbete för att främja närvaro i förskolan.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Rektorn behöver stärka uppföljningen och analysen av barns frånvaro och personalens närvarofrämjande arbete, för kunna vidta relevanta åtgärder med utgångspunkt i det som framkommit i analysen.

Huvudmannens stöd till rektorn i arbetet med att främja närvaron.

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen i hög utsträckning stödjer rektorn i arbetet med att främja närvaron

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom frågeställning.

Hemkommunens arbete för att öka deltagandet i förskolan

Skolinspektionen bedömer att hemkommunen i hög utsträckning gör aktiva och strategiska ansträngningar för att öka deltagandet i förskolan.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom frågeställning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **12 juni 2025** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån det identifierade utvecklingsområdet och resultatet av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogat formulär användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se Vänligen hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2024:371) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive frågeställning.

I vilken utsträckning bedriver rektorn ett aktivt och strategiskt arbete för att öka närvaron i förskolan?

Inom denna frågeställning granskas rektorns ansvarstagande för samarbetet mellan förskolan och vårdnadshavare. Vidare granskas hur rektorn skapar förutsättningar för arbetet med att främja närvaro och hur rektorn följer upp och analyserar barnens frånvaro och personalens arbete med att främja närvaro, liksom vilka eventuella åtgärder rektorn vidtar utifrån uppföljning och analys.

Skolinspektionen bedömer att rektorn i flera delar bedriver ett aktivt och strategiskt arbete för att främja närvaro i förskolan. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med personal, rektorn samt inkommen dokumentation.

Samarbete med vårdnadshavare

Rektorn verkar för att barn och vårdnadshavare får en god introduktion till förskolan i syfte att skapa trygghet och förtroende för utbildningen och personalen. Innan introduktionen påbörjas uppmanas vårdnadshavare i ett brev att kontakta förskolan för att få nödvändig information inför inskolningen av barnet. Introduktionen påbörjas därefter med ett samtal mellan förskolans pedagoger och vårdnadshavarna. I samtalet lyfter personalen fram dels information om rutiner och om avdelningens arbetssätt, dels om förskolans uppdrag och det utvecklingsarbete som bedrivs på förskolan. En i personalen får ett särskilt ansvar för att ta emot barn och vårdnadshavare, för att skapa en trygg kontakt under barnets första tid på förskolan. Introduktionen anpassas också på olika vis för att möta behov hos barn och vårdnadshavare. Bland annat finns det informationsmaterial översatt till olika språk och i de fall det behövs tas tolkar in för samtalen mellan pedagoger och vårdnadshavare. I andra fall hjälper flerspråkig personal på förskolan till med att tolka. Längden på inskolningsperioden anpassas också utifrån behov hos barn och vårdnadshavare. Därutöver beaktar personalen att en del vårdnadshavare inte har en förförståelse för svensk förskola. I de fallen gör personalen det

extra tydligt för vårdnadshavare hur utbildningen bedrivs och att deras uppdrag utgår från läroplanen. Under introduktionsperioden är rektorn tillgänglig och närvarande på förskolan, för att besvara frågor från både personal och vårdnadshavare samt för att ta samtal i de fall det uppstår situationer under introduktionen som personal och vårdnadshavare behöver stöd i. Någon vecka efter att introduktionen avslutats hålls ett uppföljningssamtal med vårdnadshavarna utifrån en mall som huvudmannen tagit fram. I samtalet får vårdnadshavarna lyfta fram de intryck de fått under introduktionsperioden. Därefter sammanställs informationen från samtliga uppföljningssamtal och analyseras, för att hitta sätt att utveckla arbetet med introduktion.

Rektorn har vidare utvecklat former för samarbete mellan förskolan och vårdnadshavare samt för att kontinuerligt informera om förskolans mål och sätt att arbeta, i syfte att skapa tillit och förtroende. Planerade tillfällen för samarbete och informationsutbyte med vårdnadshavare sker förutom vid introduktionssamtal även vid utvecklingssamtal, vårdnadshavarmöten, vernissager och öppet hus. När det finns behov av det arrangeras fler än ett utvecklingssamtal per barn och läsår. Eftersom deltagandet vid regelrätta föräldramöten varit lågt har personalen och rektorn i stället valt att arrangera öppet hus och vernissager på eftermiddagar för att vårdnadshavare enklare ska kunna delta och för att personalen ska kunna visa upp verksamheten och barnens lärande. Rektorn gör det tydligt för personalen att de har ett uppdrag att informera om förskolans arbete och uppdrag. I det dagliga arbetet informerar personalen om arbetet med förskolans mål genom samtal med vårdnadshavare och genom den digitala plattformen för kommunikation mellan förskola och hem. Eftersom inte alla vårdnadshavare tar del av informationen på plattformen skriver personalen även ut inläggen för att kunna visa vårdnadshavarna, som ett sätt att förmedla förskolans arbete mot målen till alla vårdnadshavare. I de fall det utifrån språkliga svårigheter finns utmaningar i kommunikationen försöker personalen överbrygga det genom att använda sig av bildstöd. I de fall utmaningarna snarare handlar om vårdnadshavares förhållningssätt har rektorn förmedlat till personalen att de ska kontakta rektorn, för att hen ska kunna ta svårare samtal och för att personalen ska kunna bibehålla goda relationer med vårdnadshavarna. Personalen har även fått kompetensutveckling i bemötande och i kommunikation mellan förskola och hem.

Ledning och organisation av arbetet med att främja närvaro

Rektorn leder och organiserar ett arbete för att uppmärksamma och agera vid barns frånvaro på ett sätt som gör det tydligt hur arbetet ska bedrivas. Rektorn har även en planering för det fortsatta närvarofrämjande arbetet. Det framgår att närvaron på förskolan är hög och att det enligt personal och rektorn bland annat beror på att förskolan har ett gott rykte och att

vårdnadshavarna känner sig trygga med att lämna barnen. Det finns dock enskilda barn med högre frånvaro. Rektorn har tillsammans med personalen under så kallade barnhälsomöten tagit fram en rutin för hur förskolan ska agera vid barns frånvaro. Rutinen bidrar med tydlighet till personalens arbete vid frånvaro och beskriver ingående hur personalen ska agera vid frånvaro. Bland annat beskriver rutinen vilken tid personalen ska höra av sig till vårdnadshavare om barn inte är närvarande, vad som ska göras vid längre frånvaro och när rektorn ska kontaktas. Vid frånvaro ska personalen i telefonsamtal till vårdnadshavare förmedla att de saknar barnen och att förskolan är viktig för barnens utveckling och för det sociala samspelet. Genom barnhälsomötena kommer rektorn och personalen i ett nästa steg gemensamt ta fram arbetssätt för det närvarofrämjande arbetet, som bland annat ska utgå från ett gemensamt förhållningssätt kring vikten av barns närvaro och att personalen tydligt ska förmedla samma sak till vårdnadshavare.

Rektorn har skapat förutsättningar för en samsyn i arbetet genom att till viss del förmedla och förankra ett tydligt arbetssätt, men har inte på samma sätt tydliggjort vilket förhållningssätt som gäller i det närvarofrämjande arbetet. Som framgår ovan har rektorn verkat för tydliga arbetssätt vid frånvaro. Rektorn har dock inte förmedlat vilket förhållningssätt kring barns närvaro som personalen ska utgå från i det dagliga arbetet. Däremot har det förts vissa diskussioner om det närvarofrämjande arbetet under exempelvis arbetsplatsträffar och personalen har fått kompetensutvecklingsinsatser i kommunikation mellan förskola och hem, för att stärka bemötandet. Det framgår också att rektorn vill se ett gemensamt förhållningssätt kring vikten av närvaro, i syfte att personalen i förlängningen ska förmedla ett sådant synsätt till vårdnadshavare och för att därigenom främja närvaro. De flesta i personalen delar rektorns synsätt och i de fall personal inte delar förhållningssättet för rektorn samtal med vederbörande. Rektorn har även i möten med personal tagit upp frågan om bemötande gentemot vårdnadshavare som lämnar barn på förskolan trots att de är lediga.

Uppföljning, utvärdering och utveckling av arbetet

Rektorn gör en viss uppföljning av enskilda barns frånvaro och sätter vid behov in insatser för att ta reda på frånvaron, men gör ingen övergripande uppföljning och analys av närvaron och frånvaron på förskolan. Rektorn har tillgång till ett digitalt system för att följa upp barns närvaro och frånvaro och gör vid behov avstämningar i systemet. Under barnhälsosamtal diskuterar rektorn tillsammans med pedagoger barns utveckling och närvaro är en fråga alltid ska tas upp det i sammanhanget. Genom barnhälsosamtalen tar rektorn reda på orsaker till enskilda barns frånvaro och försöker urskilja mönster i frånvaron. Ibland lyckas inte rektorn och pedagogerna identifiera orsaker till frånvaro, medan de i andra fall utifrån

analysen försöker vidta åtgärder för att ta reda på vad frånvaron beror på. Vid längre eller mer omfattande frånvaro kan en åtgärd för att ta reda på vad frånvaron beror på vara att kontakta barnomsorgsadministratörer för att se om de vet mer om anledningarna bakom. I andra fall, när förskolan inte får någon kontakt med vårdnadshavarna, kan frånvaron leda till en orosanmälan till socialtjänsten. Rektorn har dock inte gjort någon analys på mer aggregerad nivå för att exempelvis identifiera övergripande mönster kring perioder då frånvaron är högre eller om det finns skillnader mellan avdelningar. Rektorn har inte heller vidtagit några åtgärder på gruppnivå för att öka barns närvaro.

Rektorn genomför inte heller någon systematisk och kontinuerlig uppföljning av personalens arbete med att främja närvaro. Eftersom frånvarorutinen är ny och har tagits fram i väntan på att en rutin tas fram på huvudmannanivå har rektorn än så länge inte gjort någon uppföljning av rutinen i sig eller personalens arbete med den. Eftersom förskolan än så länge inte utformat tydliga arbetssätt vad gäller det närvarofrämjande arbetet har rektorn inte heller gjort någon annan uppföljning eller analys av personalens närvarofrämjande arbete. Framöver ska dock det närvarofrämjande arbetet knytas till barnhälsomötena, för att rektorn i det sammanhanget ska kunna följa upp personalens arbete.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Rektorn behöver stärka uppföljningen och analysen av barns frånvaro och personalens närvarofrämjande arbete, för kunna vidta relevanta åtgärder med utgångspunkt i det som framkommit i analysen.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att det från rektorns sida saknas en systematisk uppföljning och analys av barns frånvaro på gruppnivå och personalens arbete med att främja närvaro. Uppföljnings- och analysarbetet är inte tillräckligt utvecklat för att rektorn ska få syn på utvecklingsbehov och därefter vidta åtgärder för att utveckla det närvarofrämjande arbetet på förskolan.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn påbörjar ett arbete med att utveckla arbetsformer för att följa upp och analysera både barns frånvaro och personalens närvarofrämjande arbete på ett mer systematiskt vis. Rektorn kan med fördel utgå från arbetssättet med barnhälsomöten som redan idag genomförs, men utveckla strukturen till att även innehålla en övergripande uppföljning och analys av barns frånvaro. Därtill bör rektorn på ett systematiskt vis följa upp och analysera personalens

närvarofrämjande arbete, för att identifiera utvecklingsbehov och utifrån det sätta in träffsäkra insatser för att utveckla det närvarofrämjande arbetet.

I vilken utsträckning stödjer huvudmannen rektorn i arbetet med att främja närvaro?

Inom denna frågeställning granskas dels hur huvudmannen stödjer rektorn genom att ge ändamålsenliga förutsättningar, dels hur huvudmannen följer upp och utvecklar rektorns arbete för att främja närvaro. Genom att skapa ändamålsenliga förutsättningar kan huvudmannen stödja rektorn i arbetet med att främja barns närvaro i förskolan. Förutsättningarna innefattar stöd på såväl övergripande nivå som på enhetsnivå.

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen i hög utsträckning stödjer rektorn i arbetet med att främja närvaron. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervju med rektorn, representanter för huvudmannen och hemkommunen samt inkommen dokumentation.

Huvudmannens stöd till rektorn

Huvudmannen stödjer rektorn i arbetet med att främja närvaro genom att aktivt undersöka behov av stöd och ge rektorn förutsättningar att bedriva ett närvarofrämjande arbete. Det framgår att huvudmannen identifierar behov av stöd som rektorn har bland annat under medarbetarsamtal och under de verksamhetsbesök som skolchefen för förskola genomför. Vid dessa tillfällen förs samtal med rektorn om vilka behov som finns på förskolan. Utöver det fungerar huvudmannarepresentanters deltagande i barnhälsoteam en gång per termin som ytterligare ett forum där huvudmannen både kan få reda på stödbehov och följa upp rektorns arbete. Utifrån de behov som framkommer kan rektorn få stöd vad gäller utvecklingsinsatser från bland annat Resurscentrum kring utbildningar eller annan kompetensutveckling, men än så länge har sådana insatser inte gjorts inom det närvarofrämjande arbetet. Samtliga rektorer har dock fått kompetensutveckling i form av en filmad föreläsning kring vikten av närvaro i förskolan. När det gäller förutsättningar för att kunna arbeta närvarofrämjande har rektorn även tillgång till det digitala systemet för att följa närvaro och frånvaro. Huvudmannen har dessutom nyligen genomfört en undersökning med rektorerna för att på generell nivå följa upp behov av

stöd. Resultatet av undersökningen visade att rektorerna upplevde att de har ett bra stöd från huvudmannen.

Huvudmannen har påbörjat ett arbete med att följa upp och analysera rektorns arbete med att främja närvaro, för att öka förutsättningarna att kunna vidta utvecklingsinsatser. Det framgår att huvudmannens uppföljning ska göras genom bland annat barnhälsomötena, under vilka huvudmannarepresentanter i form av utvecklingsledare deltar en gång per termin. Formen för uppföljning har prövats under ett läsår på några förskolor och nu ska arbetssättet implementeras på alla förskolor i kommunen. Rektorn ska under de regelbundna barnhälsomötena framöver samla ihop underlag inför de barnhälsoteam som utvecklingsledare deltar i. Rektorn ska bland annat utifrån närvaro- och frånvarostatistik redogöra för vilka insatser som görs inom det närvarofrämjande arbetet, framför allt kopplat till de barn som har en problematisk frånvaro och som särskilt gynnas av utbildningen i förskola. Genom deltagandet vid mötena får huvudmannen reda på hur rektorn arbetar med barns frånvaro. Därutöver ska rektorn i skriftliga kvalitetsrapporter till huvudmannen redovisa hur förskolan arbetat med att främja närvaro, för att huvudmannen i ett nästa steg ska kunna analysera rektorns arbete och därefter identifiera eventuella behov av åtgärder för att stärka arbetet.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom delområdet. Skolinspektionen vill dock betona vikten av att huvudmannen implementerar det planerade arbetssättet, för att huvudmannen genom analys ska kunna stötta rektorn i att identifiera sätt som arbetet kan utvecklas på.

I vilken utsträckning gör hemkommunen aktiva och strategiska ansträngningar för att öka deltagandet i förskolan?

Inom denna frågeställning granskas de delar av hemkommunens arbete som är tätt knutna till arbetet med att skaffa sig kännedom om vilka barn som finns i kommunen och som ska omfattas av hemkommunens ansvar enligt skollagen. Vidare granskas de insatser som hemkommunen genomför inom den uppsökande verksamheten. Hur hemkommunen följer upp insatserna i syfte att utveckla eller förbättra arbetssätt och metoder för den uppsökande verksamheten granskas också.

Skolinspektionen bedömer att hemkommunen i hög utsträckning gör aktiva och strategiska ansträngningar för att öka deltagandet i förskolan. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervju med rektorn, representanter för huvudmannen och hemkommunen samt inkommen dokumentation.

Arbetet med att skapa en nulägesbild och identifiera behov

Hemkommunen tar återkommande reda på vilka barn som inte är inskrivna i förskolan och identifierar orsaker och hinder till varför vårdnadshavare avstår från plats i förskola för sitt barn. Genom ett digitalt system tar kommunen fram uppgifter om vilka barn som inte är inskrivna i förskolan. Därefter görs utskick till vårdnadshavarna till dessa barn. Får kommunen inget svar från vårdnadshavarna efter utskicken ringer en administratör till vårdnadshavarna för att ta reda på huruvida vårdnadshavarna avser att sätta sitt barn i förskola eller inte. I det sammanhanget efterfrågar administratören även information om anledningen till att vårdnadshavare väljer att inte sätta sitt barn i förskola. Genom det har kommunen fått reda på olika skäl till att vårdnadshavare avstår plats, bland annat att vissa vårdnadshavare har yngre syskon hemma, att vårdnadshavare vill vänta tills barnen ska börja i förskoleklass samt att barn i vissa fall är skrivna i kommunen men befinner sig någon annanstans. En annat skäl är att vårdnadshavare har lång väg till närmsta förskola och ibland endast har en bil att tillgå i familjen. Informationen har därefter sammanställts och analyserats av kommunen, för att identifiera mönster. En slutsats som har dragits av analysen är att det inom målgruppen är många vårdnadshavare som bor på landsbygden eller i mindre orter utanför centralorten. Kommunen har därför sett att det behöver bedrivas ett uppsökande arbete riktat mot den målgruppen.

Genomförandet av det uppsökande arbetet

Det finns en systematik i hemkommunens arbete med att kontakta och informera vårdnadshavare om förskola. Kommunen gör utskick två gånger per år till de vårdnadshavare vars barn inte går i förskola. Därutöver reserveras under hösten plats i en månad för alla barn som är tre år och äldre och som inte har en plats i förskolan. Genom administratörens telefonsamtal säkerställs att alla vårdnadshavare nås av informationen. Vårdnadshavare informeras även i andra sammanhang såsom vid öppna förskolan och vid besök på barnavårdscentralerna. I det informationsmaterial som vårdnadshavare tar del av framgår både information om vad allmän förskola innebär och hur vårdnadshavare ansöker om plats, men även om förskolans uppdrag och om förskolans roll i det livslånga lärandet.

Vidare är de metoder som hemkommunen använder för att informera om förskola anpassade utifrån lokala förutsättningar och behov. Genom de öppna förskolorna får kommunen information om vilka språk vårdnadshavare talar och gör därefter utskick om förskola på det språk vårdnadshavare behärskar bäst. Vid de öppna förskolorna visas även informationsfilmer om förskola som kan översättas till olika språk. Kommunen har tillsammans med externa aktörer en särskild satsning med undervisning i svenska för invandrare (SFI) för mammor, vilken bedrivs i en av de öppna förskolornas lokaler. Utöver att vårdnadshavare som inte har sina barn i förskola får en viss insikt i förskolans verksamhet genom att befinna sig på öppna förskolan informerar även personal och rektor i det sammanhanget om förskolans verksamhet. Det finns därutöver ett aktivt och medvetet arbete för att sprida kunskapen om förskola till fler instanser som möter vårdnadshavarna i olika sammanhang, för att de ska kunna stödja vårdnadshavare att söka till förskola. Bland annat finns ett upprättat samarbete med socialtjänsten kring hur kommunens funktioner kan underlätta för vårdnadshavare till barn i förskoleåldern. Information om förskola och hur vårdnadshavare kan få stöd i att ansöka förmedlas även till kommunens kundtjänst och till personer som arbetar med invandarmottagande. Kopplat till den slutsats som dragits av analysen till varför vårdnadshavare avstår från plats i förskola har kommunen även riktat insatser för att nå målgruppen på landsbygden. Ett exempel på det är att i kommunens tidning, som går ut till alla hushåll, särskilt belysa goda exempel från en förskola vid en av orterna där inskrivningsgraden i förskola är lägre. I samma ort har kommunen även bjudit in till informationsträffar om förskola.

Uppföljning av insatser

Hemkommunen har gjort en viss uppföljning av genomförda insatser och har en planering för mer omfattande uppföljning av effekterna av det uppsökande arbetet. Kommunen har en hög inskrivningsgrad i förskola i relation till genomsnittet i riket. Enligt kommunens representanter beror det bland annat på politiska beslut om att lägga ner den kommunala pedagogiska omsorgen och att de allra flesta vårdnadshavare har nära till närmsta förskola. Det framgår att kommunen gjort en uppföljning av bland annat informationsmöten kring förskola och insatsen kring SFI-undervisning vid öppna förskolan. I uppföljningen har kommunen sett att informationsmötena inte haft den effekt de önskat, eftersom deltagandet var mycket lågt. Vad gäller insatsen kring SFI-undervisning har kommunen sett att det är få barn som omfattas av bestämmelserna om att få en reserverad plats i förskola som inte redan är inskrivna förskola. Kommunen har även en pågående föräldraundersökning vars resultat kommunen ska använda för att se vad som varit framgångsrikt i både det uppsökande arbetet och i förskolans arbete i stort. Bland annat ställs frågor kring i vilka

sammanhang och kommunikationsytter som vårdnadshavare får information och var de fördrar att få information, för att kommunen därefter i nästa steg ska kunna anpassa informationsinsatser. Utifrån det samlade resultatet ska kommunen använda informationen för att förfinas och förbättra det uppsökande arbetet.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom området. Skolinspektionen vill dock betona vikten av att den planerade uppföljningen genomförs, för att följa effekterna av de insatser som görs och för att kommunen på så sätt ska kunna identifiera ytterligare sätt att utveckla det uppsökande arbetet.

På Skolinspektionens vägnar

X Anna Sundman Marknäs

Beslutsfattare

Signerat av: Anna Sundman Marknäs

X David Lopez Svensson

Föredragande

Signerat av: David Lopez Svensson

I handläggningen av ärendet har även Jenny Bergman Westling deltagit.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida.

Bilaga 1: Författningsstöd

2 kap. 8 § skollagen (2010:800)

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i denna lag, föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar.

4 kap. 3 § skollagen

Varje huvudman inom skolväsendet ska på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera och följa upp utbildningen, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen.

4 kap. 4 § skollagen

Sådan planering, uppföljning, analys och utveckling av utbildningen som anges i 3 § ska genomföras även på förskole- och skolenhetsnivå. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, förskollärare, övrig personal och elever. Barn i förskolan, deras vårdnadshavare och elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet.

Rektorn ansvarar för att kvalitetsarbete vid enheten genomförs enligt första och andra styckena.

4 kap. 5 § skollagen

Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet enligt 3 och 4 §§ ska vara att de mål som finns för utbildningen i denna lag och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls

8 kap. 2 § skollagen

Förskolan ska stimulera barns utveckling och lärande samt erbjuda barnen en trygg omsorg. Verksamheten ska utgå från en helhetssyn på barnet och barnets behov och utformas så att omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet.

Förskolan ska främja allsidiga kontakter och social gemenskap och förbereda barnen för fortsatt utbildning.

8 kap. 3 § skollagen

Barn som är bosatta i Sverige och som inte har börjat i någon utbildning för fullgörande av skolplikten ska erbjudas förskola enligt vad som anges i 4-7 §§. Förskola behöver dock inte erbjudas under kvällar, nätter, veckoslut eller i samband med större helger. *Lag (2017:1115).*

8 kap. 4§ skollagen

Barn ska från och med höstterminen det år barnet fyller tre år erbjudas förskola under minst 525 timmar om året, om inte annat följer av 5-7 §§.

8 kap. 5 § skollagen

Barn ska från och med ett års ålder erbjudas förskola i den omfattning det behövs med hänsyn till föräldrarnas förvärvsarbete eller studier eller om barnet har ett eget behov på grund av familjens situation i övrigt.

8 kap. 6 § skollagen

Barn, vars föräldrar är arbetslösa eller föräldralediga enligt föräldraledighetslagen (1995:584) för vård av annat barn, ska från och med ett års ålder erbjudas förskola under minst tre timmar per dag eller 15 timmar i veckan.

8 kap. 7 § skollagen

Barn ska även i andra fall än som avses i 5 och 6 §§ erbjudas förskola, om de av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling i form av förskola.

8 kap. 12 § skollagen

Hemkommunen ansvarar för att utbildning i förskola kommer till stånd för alla barn i kommunen som ska erbjudas förskola och

1. vars vårdnadshavare önskar det, eller

2. som ska tas emot i förskolan efter ett erbjudande om plats enligt 14 a §.

Hemkommunen får fullgöra sina skyldigheter genom att erbjuda barnet motsvarande utbildning i fristående förskola.

Om det finns särskilda skäl, får hemkommunen komma överens med en annan kommun om att denna i sin förskola ska ta emot barn vars utbildning hemkommunen ansvarar för.

8 kap 12 a §

Hemkommunen ska genom uppsökande verksamhet ta kontakt med vårdnadshavare till barn som ska erbjudas förskola enligt 4 § och som inte har en plats i förskola och informera om förskolans syfte och barnets rätt till förskola.

Första kontakten ska tas inför hösten det år barnet fyller tre år. Kontakt ska sedan tas inför varje höst och varje vår då barnet inte har en plats i förskola. Sista kontakten ska tas inför våren det år barnet fyller sex år.

Kommunen behöver inte ta kontakt enligt första stycket med vårdnadshavare till barn som inte är folkbokförda i Sverige enligt folkbokföringslagen (1991:481).

8 kap 14 a §

Ett barn som ska erbjudas förskola enligt 4 § ska av hemkommunen erbjudas en plats vid en förskoleenhet även utan att något önskemål om förskola har anmälts av barnets vårdnadshavare om

1. barnet är fött utomlands och vistas i Sverige sedan högst fem år, eller
2. barnets vårdnadshavare som är bosatta i Sverige är födda utomlands och vistas i Sverige sedan högst fem år.

Kommunen ska sträva efter att erbjuda även andra barn som ska erbjudas förskola enligt 4 § och som har behov av förskola för en bättre språkutveckling i svenska en plats vid en förskoleenhet utan att något önskemål om förskola har anmälts av barnets vårdnadshavare.

8 kap. 14 b §

Kommunen behöver inte erbjuda en plats enligt 14 a § om barnet inte är folkbokfört i Sverige enligt folkbokföringslagen (1991:481).

Kommunen behöver inte heller erbjuda en plats enligt 14 a § första stycket om det med hänsyn till barnets levnadsförhållanden eller situation i övrigt är uppenbart obehövligt.

8 kap. 14 c §

Ett erbjudande om plats enligt 14 a § ska ges från och med hösten det år barnet fyller tre år. Erbjudandet ska lämnas till barnets vårdnadshavare senast tre månader före det datum då barnet tidigast kan tas emot.

Kommunen ska hålla platsen reserverad för barnet till och med en månad efter det datum då barnet tidigast kan tas emot. Kommunens skyldighet att hålla platsen reserverad upphör om barnet inte börjar i verksamheten inom den tiden eller det framgår på något annat sätt att det inte finns önskemål om den erbjudna platsen.

Ett nytt erbjudande om plats ska lämnas inför varje höst barnet inte har en plats i förskola till och med det år då barnet fyller fem år.

29 kap. 19 § skollagen

Kommunen ska informera vårdnadshavare och elever om utbildning i förskolor, förskoleklasser, grundskolor, anpassade grundskolor, fritidshem, gymnasieskolor och anpassade gymnasieskolor och om sådan pedagogisk verksamhet som avses i 25 kap. och som erbjuds i eller av kommunen.

Informationen ska utformas enligt 8 kap. 18 § andra stycket kommunallagen.

Förordning (2018:15) om läroplan för förskolan (Lpfö)**2.4 Förskola och hem**

För att skapa bästa möjliga förutsättningar för att barnen ska kunna utvecklas rikt och mångsidigt ska förskolan samarbeta på ett nära och förtroendefullt sätt med hemmen.

2.8 Rektorns ansvar

Som pedagogisk ledare och chef för förskollärare, barnskötare och övrig personal vid förskoleenheten har rektorn det övergripande ansvaret för att utbildningen som helhet inriktas mot de nationella målen. Rektorn har ansvaret för förskolans kvalitet och har därvid, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att (bland annat)

- varje barn tillsammans med vårdnadshavare får en god introduktion i förskolan
- utveckla formerna för samarbete mellan förskolan och vårdnadshavare och informera dem om förskolans mål och sätt att arbeta

Prop. 2021/22:132 Förskola för fler barn, s. 8, 12, 16-17, 23, 51-53 och 132

Bilaga 2: Underlag för bedömning

Skolinspektionen har genomfört gruppintervju med personal som arbetar på förskolan Kristallen. Vidare har rektorn och representanter för hemkommunen och huvudmannen intervjuats.

Intervjuerna har sammanställts i en tjänsteanteckning som har kommunicerats med huvudmannen. Tjänsteanteckningen ligger, tillsammans med inkommen dokumentation, till grund för detta beslut. De samlade iakttagelserna från alla kommuner som ingått i kvalitetsgranskningen kommer att presenteras i en övergripande kvalitetsgranskningsrapport. Rapporten är planerad att publiceras under våren 2025.

Bilaga 3: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte Luleå kommun den 13 november 2024. Besöket genomfördes av utredarna David Lopez Svensson och Jenny Bergman Westling.

Luleå kommun har omkring 80 000 invånare. Det finns 52 kommunala förskolor i kommunen och totalt 23 rektorer för förskolorna. Förskoleverksamheten leds av en skolchef för förskola.

Redovisning av meddelanden 2025-05-14

Ärendenr 2025/178-1.1.1.7

Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningens förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden beslutar att lägga redovisade meddelanden till handlingarna.

Beskrivning av ärendet

Följande meddelanden redovisas:

Avsändare	Ämne
2025-04-15 Skolinspektionen	Dnr 2024/438-3.8.1.9 Beslut efter planerad kvalitetsgranskning vid Öhemsskolan F-3. Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Öhemsskolan F-3 i följande utsträckning: Rektors ledarskap, Undervisning, Trygghet och studiero, Bedömning och betygssättning. Skolinspektionen avslutar granskningen.
2025-04-15 Universitet- och högskolerådet	Dnr 2022/333-3.8.0.2 (Hid 2025.626) Beslut Erasmusplus ackrediterade projekt sektor skola 2025 - förskola
2025-04-15 Universitet- och högskolerådet	Dnr 2022/318-3.8.0.2 (Hid 2025.628) Beslut Erasmusplus ackrediterade projekt sektor skola 2025 - grundskola
2025-04-10 Kulturrådet	Dnr 2025/477-2.4.3.1 Beslut - Statsbidrag till kulturell verksamhet i skolan, Skapande skola, läsåret 2025/26
2025-04-09 Polismyndigheten	Dnr 2025/7-2.8.2.5 (Hid 2025.587) Polisanmälan stöld/förlust skoldator vid Residensskolan AUFs ärende, till områdeschef och rektor på aktuell skola för åtgärd
2025-04-11 Polismyndigheten	Dnr 2025/7-2.8.2.5 (Hid 2025.587) Polisanmälan förlust av tjänstemobiltelefon AUFs ärende, till ansvarig chef

2025-05-06 Polismyndigheten	Dnr 2025/7-2.8.2.5 (Hid 2025.698) Polisanmälan stöld/förlust skoldator vid Örnässkolan, AUFs ärende, till områdeschef och rektor på aktuell skola för åtgärd
2025-05-06 Förvaltningsrätten Luleå	Dnr 2025/134-3.8.1.1 (Hid 2025.696) Överklagan gällande ej beviljad uppskjuten skolplikt
2025-04-14 Områdeschef grundskolan	Dnr 2025/142-1.5.2.2 Svar på anonymt klagomål mot utbildning vid Örnässkolan 7-9
2025-04-15 Områdeschef grundskolan	Dnr 2025/142-1.5.2.2 Svar på klagomål mot utbildning vid förskolans OB omsorg
2025-04-09 Rektor	Dnr 2025/158-3.8.1.3 Beslut om avstängning enligt 5 kapitlet 14-16 paragrafen skollagen (2010:8jess00) - Kråkbergsskolan 7-9
2025-04-29 Rektor	Dnr 2025/172-3.8.1.3 Beslut om avstängning enligt 5 kap. 14-16 §§ skollagen (2010:800) - Borgmästarskolan f-3

Redovisning av delegationsbeslut 2025-05-14

Ärendenr 2025/179-1.1.1.7

Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningens förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden beslutar att godkänna redovisningen av anmälda delegationsbeslut.

Beskrivning av ärendet

Beslut fattade på delegation ska anmälas till barn- och utbildningsnämndens på nästföljande sammanträde. Följande beslut redovisas enligt gällande delegationsordning:

Delegat	Beslutsdatum
Ordförande Barn- och utbildningsnämnden Dnr 2025/42-3.8.0.2 Delegationsbeslut - Remiss avseende förslag till Skolverkets allmänna råd om styrning och ledning av förskolan - avstår att svara	2025-04-10
Biträdande Arbetsmarknads- och utbildningsdirektör Dnr 2025/4-2.6.2.1 (Hid 2025.638) Delegationsbeslut - Lokalanpassning av Klöverträskskolan ljudmiljö	2025-04-23
Dnr 2025/4-2.6.2.1 (Hid 2025.699) Delegationsbeslut - lokalanpassning av Sundets förskola ljudmiljön	2025-05-06
Avdelningschef HR/Ekonomi Dnr 2025/1-2.3.2.6 (Hid 2025.619) Delegationsbeslut Anställning av obehörig lärare - Kullens förskola	2025-04-11
Dnr 2025/1-2.3.2.6 (Hid 2025.620) Delegationsbeslut Anställning av obehörig lärare - Midskogsskolan	2025-04-11
Dnr 2025/1-2.3.2.6 (Hid 2025.621) Delegationsbeslut Anställning av obehörig lärare - Ängens förskola	2025-04-11

Dnr 2025/1-2.3.2.6 (Hid 2025.622) 2025-04-14
Delegationsbeslut Anställning av obehörig lärare -
Tallkronanskolan

Dnr 2025/1-2.3.2.6 (Hid 2025.623) 2025-04-15
Delegationsbeslut Anställning av obehörig lärare -
Borgmästarskolan

Dnr 2025/1-2.3.2.6 (Hid 2025.689) 2025-05-02
Delegationsbeslut Anställning av obehörig lärare -
Tallkronanskolan

Dnr 2025/1-2.3.2.6 (Hid 2025.690) 2025-05-02
Delegationsbeslut Anställning av obehörig lärare -
Antnässkolan

Dnr 2025/1-2.3.2.6 (Hid 2025.691) 2025-05-02
Delegationsbeslut Anställning av obehörig lärare -
Örnässkolan 6-9

Avdelningschef IT/adm

Dnr 2025/12-3.8.1.2 (Hid 2025.594) 2025-04-14
Avslagsbeslut skolskjuts, val av annan skola för elev vid
Örnässkolan

Dnr 2025/12-3.8.1.2 (Hid 2025.645) 2025-04-23
Avslagsbeslut skolskjuts, val av annan skola för elev vid
Örnässkolan

Dnr 2025/12-3.8.1.2 (Hid 2025.646) 2025-04-23
Avslagsbeslut skolskjuts, val av annan skola för elev vid
Råneskolan

Dnr 2025/12-3.8.1.2 (Hid 2025.666) 2025-04-28
Avslagsbeslut skolskjuts, val av annan skola för elev vid
Björkskataskolan

Dnr 2025/12-3.8.1.2 (Hid 2025.671) 2025-04-29
Avslagsbeslut skolskjuts, val av annan skola för elev vid
Benzeliusskolan

Dnr 2025/12-3.8.1.2 (Hid 2025.684) 2025-05-02
Avslagsbeslut skolskjuts, val av annan skola för elev vid

Nya läroverket Bergviken

Dnr 2025/12-3.8.1.2 (Hid 2025.685) 2025-05-02
Avslagsbeslut skolskjuts, val av annan skola för elev vid
Avanskolan

Dnr 2025/12-3.8.1.2 (Hid 2025.686) 2025-05-02
Avslagsbeslut skolskjuts, val av annan skola för elev vid
Residensskolan

Dnr 2025/12-3.8.1.2 (Hid 2025.687) 2025-05-02
Avslagsbeslut skolskjuts, val av annan skola för elev vid
Sunderbyskolan

Dnr 2025/12-3.8.1.2 (Hid 2025.688) 2025-05-02
Avslagsbeslut skolskjuts, val av annan skola för elev vid
Ormbergskolan

Skolchef förskolan

Dnr 2025/4-2.6.2.1 (Hid 2025.580) 2025-04-09
Delegationsbeslut - Förändrat lokalbehov – Munkebergs
förskola Solskydd

Dnr 2025/4-2.6.2.1 (Hid 2025.641) 2025-04-21
Delegationsbeslut - Förändrat lokalbehov – Förskolan
Gnistan staket byte

Dnr 2025/4-2.6.2.1 (Hid 2025.642) 2025-04-23
Delegationsbeslut - Förändrat lokalbehov – Sundets
förskola Staketbyte med hyreskonsekvens

Dnr 2025/5-2.4.3.3 (Hid 2025.595) 2025-04-09
Beslut att ta emot elev i Luleå kommuns förskola -
Sundets förskola

Dnr 2025/14-3.8.1.1 (Hid 2025.579) 2025-04-09
Beslut om beviljad utökad vistelsetid vid Kläppens
förskola

Dnr 2025/14-3.8.1.1 (Hid 2025.591) 2025-04-11
Beslut om beviljad utökad vistelsetid vid Spirans
förskola

Dnr 2025/14-3.8.1.1 (Hid 2025.700) 2025-05-06

Beslut om beviljad utökad vistelsetid vid Bensby
förskola

Skolchef grundskolan och anpassad grundskola

Dnr 2025/2-3.8.1.1 (Hid 2025.563) 2025-04-07

Beslut om placering av barn/elev vid skolenhet- Avslag
Östra skolan

Dnr 2025/2-3.8.1.1 (Hid 2025.578) 2025-04-07

Beslut om placering av barn/elev vid skolenhet- Avslag
Borgmästarskolan

Dnr 2025/5-2.4.3.3 (Hid 2025.629) 2025-04-22

Beslut att bevilja interkommunal ersättning - Kiruna
kommun

Enhetschef Resurscentrum

Dnr 2025/134-3.8.1.1 2025-04-10

Delegationsbeslut ej beviljad uppskjuten skolplikt

Handläggare Centralantagning

Dnr 2025/16-3.8.1.1 (Hid 2025.697) 2025-05-06

Beslut om att bevilja placering i fritidshem av särskilda
skäl - Furuparkskolans fritidshem

Information avseende förskolestrukturens effekt på kostnader när barnunderlaget minskar kraftigt

Ärendenr 2025/177-2.1.0.1

Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningens förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden beslutar att lägga informationen till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningen informerar om förskolestrukturens effekt på kostnader när barnunderlaget minskar kraftigt.

Beslutsunderlag

- Beslutsunderlag avseende förskolestrukturens effekt på kostnader när barnunderlaget minskar kraftigt

Andreas Aspgren
Kommunsekreterare

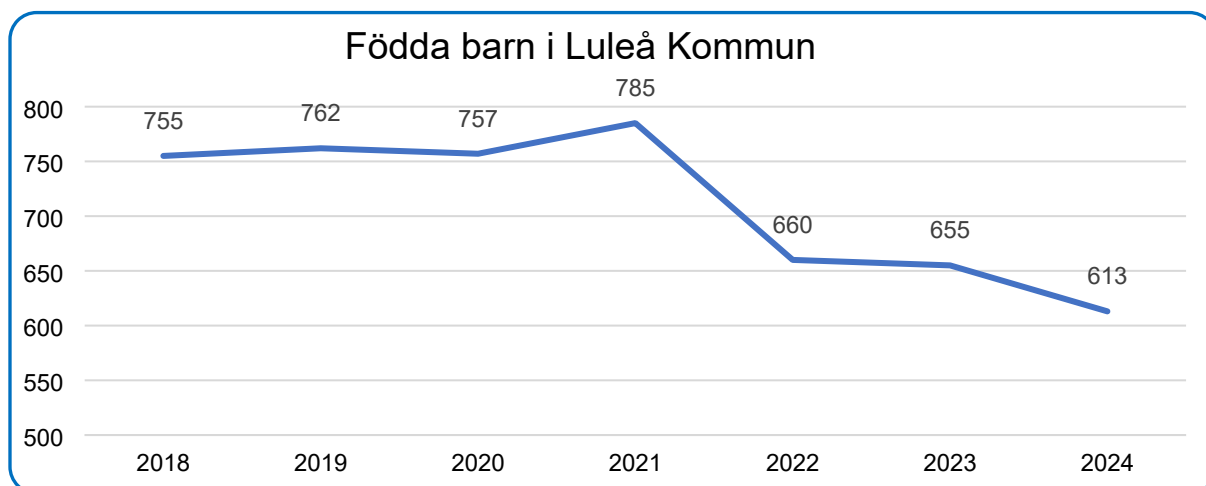
Förskolestrukturens effekter på kostnader när barnunderlaget minskar kraftigt

Aktuellt

Förskolan föreslås enligt Planeringsförutsättningar för 2026-2028 ett omfattande demografiavdrag till följd av minskat antal barn i förskoleåldrar. 19,5 Mkr år 2026 och 18,2 Mkr år 2027. Enligt tidigare planeringsförutsättningar (2025-2027) hade förskolan aviserats ett demografiavdrag om 7 Mkr inför 2026. Följderna har beskrivits i *Konsekvenser av budgetförutsättningar 2026-2028, BUN 2025/96*. Det utmanande läget med minskat antal barn i förskoleåldrar har också beskrivits i ärende *Demografins påverkanseffekt på förskoleenheter, BUN, 2024/445* och vid Barn- och utbildningsnämndens processdag *Budgetförutsättningar inför 2026, 21 mars 2025*.

Minskade födelsetal påverkar barnantalet i förskolan

I januari 2024 presenterade SCB en ny demografiprognos för landet som helhet. Prognoserna visar på ett kraftigt minskat antal födda barn vilket i sin tur för med sig färre barn i förskoleåldrar i de flesta av landets kommuner. Även i Luleå minskar födelsetalen kraftigt.

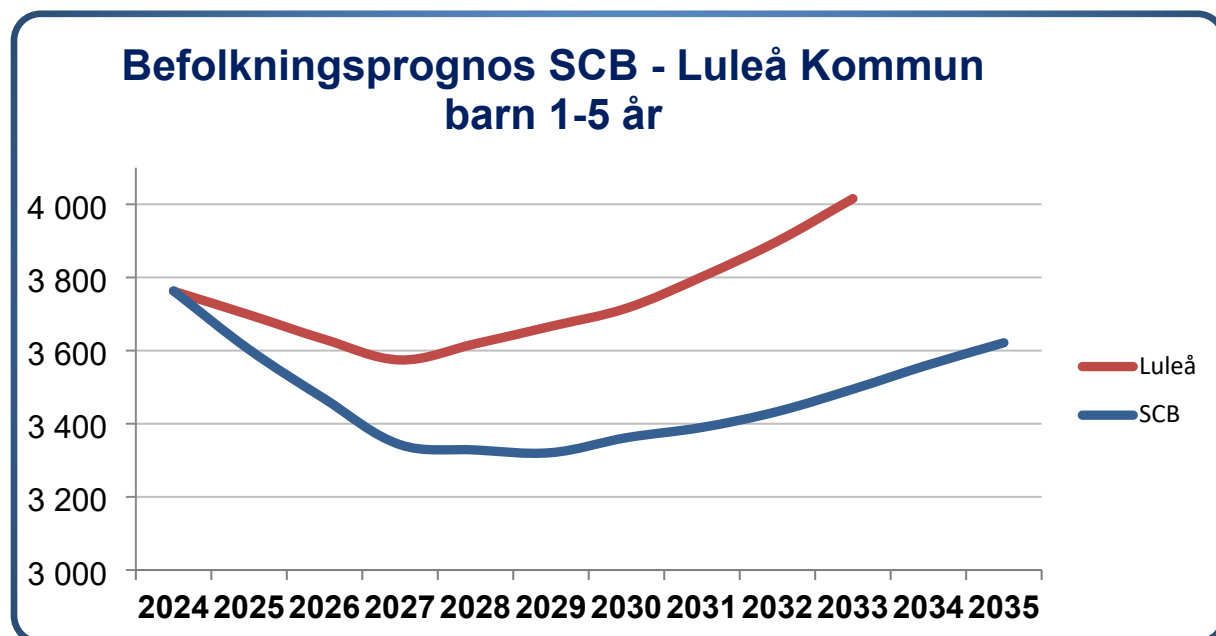

Många kommuner har med anledning av det nya demografiska läget tagit beslut om att stänga förskolor för att underlätta att förskolans kostnader kan anpassas och resurser omfördelas utifrån att barn i förskoleåldrar minskar samtidigt som äldre medborgares behov ökar.

Parallella planeringsförutsättningar sätter organisationen på prov

Förskolan är den skolform som påverkas först av minskade födelsetal. Samtidigt som födelsetalen minskar behöver Barn- och utbildningsnämnden ha i åtanke en situation där Luleå planeras växa genom den inflyttning som de gröna industrisatsningarna bedöms föra med sig. Det är osäkert när en planerad ökning av barn i förskoleåldrar med anledning av inflyttning kommer att ske. Nuvarande prognos (april 2024) pekar på en vändning/ökning av barn i förskoleåldrar från år 2028 eller 2029. Ny prognos

(kommer under maj 2025) pekar sannolikt på att vändningen tidigast sker från år 2030 eller 2031.

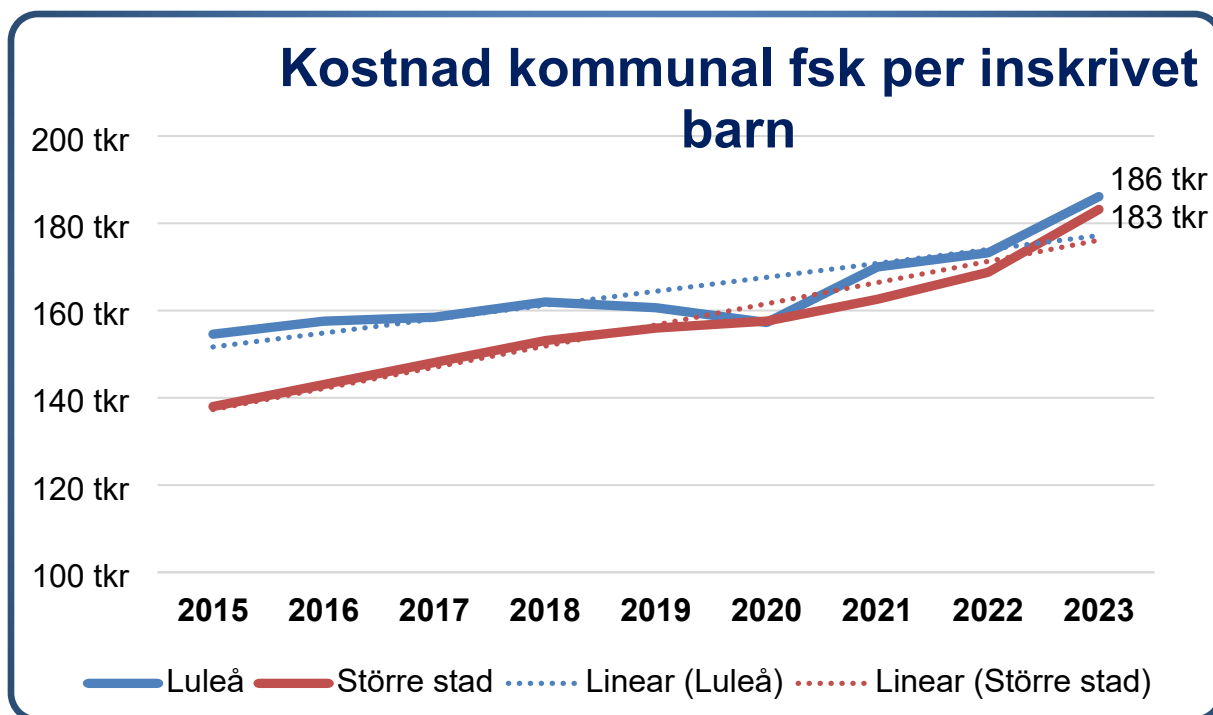
Demografi styr budgettilldelning

Barn- och utbildningsnämndens budget baseras på demografi, dvs antal barn i förskole- och skolåldrar kommande år. När barnantalet nu sjunker får förskolan ett demografiavdrag. Nedanstående tabell visar effektuerat demografiavdrag för förskolan åren 2024 och 2025 och aviserat för åren 2026, 2027 och 2028.

År	2024	2025	2026	2027	2028
Demografiavdrag MKr	-3,1	-10,5	-19,5	-18,2	-2,1

Tidigare kostnadsanpassningsprogram och en anpassad förskolestruktur

Förskolan i Luleå genomgick under åren 2015-2019 ett omfattande kostnadsanpassningsprogram. Målet var att kostnaderna för en plats i förskolan skulle minska och närma sig snittkostnaden i den jämförbara kommungruppen. Kostnaderna har minskat påtagligt och begränsar sig idag till 3 000 kronor högre än snittkostnaden för en plats i den jämförbara kommungruppen (SCB, 2023). Merkostnaden kan förklaras av en högre andel utbildad personal samt högre genomsnittslöner. Om de strukturella kostnaderna ligger kvar på samma nivåer som idag samtidigt som barnantalet minskar kraftigt kommer kostnaden för en plats i Luleås förskola att öka drastiskt.

Kostnadsanpassningsprogrammet bestod av flertalet åtgärder bland annat att minska antalet mindre enheter. 14 mindre förskoleenheter stängdes. Flertalet inkluderades i lite större förskoleenheter genom att befintliga förskolor byggdes om eller till, samt att ett antal nya förskolor uppfördes. Strukturen förändrades att i högre grad omfatta medelstora enheter och gick från att omfatta 66 till idag 52 förskolor. Den genomförda strukturförändringen har i hög grad bidragit till att förskolans kostnader minskat under de aktuella åren.

Den nuvarande strukturen kan eventuellt innebära att ett skolområde inte givet blir självförsörjande på platser om en förskola i området stängs. Det kan illustreras med följande exempel. Om ett förskolområde uppvisar minskat behov av förskoleplatser motsvarande 40-50 platser och det i skolområdet endast finns förskolor i storlek motsvarande 68 platser (4-avdelningsförskolor) kan en stängning av en förskoleenhet i området innebära att barn tillfälligt behöver placeras vid en förskola utanför skolområdet.

Förskolestrukturen består idag av 52 förskolor om totalt 211 avdelningar och 3564 platser. Barnunderlaget sviktar nu rejält i flertalet skolområden. I kombination med att det i flertalet områden redan idag finns ett större antal tomma platser minskar belägningsgraden. Belägningsgraden per april framgår av **bilaga 1**. Prognosticerad belägningsgrad per september framgår av **bilaga 2**. Notera att belägningsgraden för Strandens förskola är särskilt låg. Det beror på att här finns två specialavdelningar för barn med omfattande funktionsvariationer. Dessa avdelningar har cirka 6 platser vardera i dagsläget.

Åtgärder med anledning av föreslaget kraftigt demografiavdrag

Trots scenariot om att Luleå på sikt ska växa genom inflyttning behöver Barn- och utbildningsnämnden vidta åtgärder för att möta de konsekvenser som det aviserade demografiavdraget medför. Med tanke på demografiavdragets föreslagna storlek behöver åtgärder liknande de som genomförs i flertalet av landets kommuner göras, dvs anpassa antalet förskolor som hålls öppna efter de nya demografiska förutsättningarna. Det kan göras genom att föra samman barn och personal så att färre förskolor än 52 hålls öppna. Färre förskolor blir då också sökbara för vårdnadshavare och bidrar också till förutsättningarna att förskolor och avdelningar kan fyllas bättre än vad som är fallet idag.

Den primära effekten av en sådan åtgärd är att rektors förutsättningar att klara budget i balans ökar om förskolorna är välfyllda i stället för halvfyllda. Läs vidare under rubriken *Rektors förutsättningar att klara budget i balans*.

En bouseffekt kan bli minskade kostnader för att bemanna kök samt minskade kostnader för lokalvård. Eventuellt också minskad lokalhyra beroende på möjligheter att avsluta hyresavtal. Med tanke på Luleås förväntade ökning av barn i förskoleåldrar från cirka år 2029-2031 och framåt kan det vara lämpligt att berörda förskolelokaler reserveras för framtida behov.

Rektors förutsättningar att klara budget i balans

Det krävs 17 heltidsplacerade barn i snitt per avdelning vid en förskola, för att rektor ska klara en avdelningsbudget i balans enligt Barn- och utbildningsnämndens resursfördelningsmodell. Detta för att bemanningen ska kunna vara tre heltidsanställda och ett visst budgetutrymme ska finnas för drift och stöd till barn med särskilda behov.

När barnantalet minskar kraftigt och samtidigt alla förskolor hålls öppna, idag 52 förskolor, finns det inte tillräckligt med barn i kö för att rektorer ska kunna fylla avdelningar upp till 17 heltidsplacerade barn i snitt per avdelning. Konsekvensen blir att rektor inte kan uppnå det ekonomiska målet om budget i balans.

För varje heltidsplacerat barn som inte finns att tillgå i kön, går rektor miste om en intäkt på 116 Tkr per barn, dvs nuvarande snittbarnpeng enligt Barn- och utbildningsnämndens resursfördelningsmodell till förskolan. Om rektor bara kan fylla förskolan med i snitt 15 heltidsbarn per avdelning uppstår ett underskott för varje berörd avdelning om 232 Tkr. Det är heller inte möjligt för rektor att bemanna med mindre än tre heltider eftersom arbetsgivaren ska erbjuda heltidsanställningar och öppethållandetider kan vara 12 timmar dagligen.

Redan idag är det tydligt hur det minskade antalet barn medför att flertalet rektorer inte klarar sitt budgetuppdrag. Vid bokslut 2024 redovisade rektorerna ett sammantaget underskott om 7,5 MKr. Samma tendens kan ses vid prognoser gjorda på utfall tom mars och april månad 2025. En väsentlig anledning är att barngrupperna inte kan fyllas enligt Barn- och utbildningsnämndens resursfördelningsmodell på grund av få nya barn i kö samtidigt som många barn går till grundskolans förskoleklass. När faktorerna sammanfaller bidrar de till en kraftfull minskning av barn i förskolan.

Att se över strukturen och inte ta emot barn vid alla 52 förskolor stärker därför rektors förutsättningar att klara budget i förhållande till given resursfördelningsmodell då de förskolor som hålls öppna bättre kan fyllas genom att de tar emot barn och personal från förskolor som skulle stängas. Möjligheterna att fylla avdelningar upp till i snitt 17 heltidsplacerade barn ökar när barnen koncentreras på färre förskolor och avdelningar. Därmed ökar också rektors förutsättningar att klara förväntade ekonomiska mål.

Måltider, lokalvård och hyror

En bonuseffekt av att färre förskolor hålls öppna är som tidigare nämnts att kostnaderna för bemanning av kök sannolikt kan reduceras, lokalvårdskostnaderna minska och eventuellt även hyreskostnaden motsvarande den aktuella lokalen. Ett exempel beräknat på snittkostnaden för en 4-avdelningsförskola pekar på att det kan handla om 0,5 MKr för bemanning av kök, 0,25 MKr för lokalvård och i förekommande fall 1,2 MKr för hyra. Notera att beroende på var barnen placeras kan kökets bemanning vid mottagande förskola och eventuellt också lokalvård behöva utökas, därför är kostnadseffekten vad gäller kök och lokalvård något osäker.

Beslut om stängningar av förskolor har en processtid

En stängning av en förskola ska förberedas och bedömas avseende risker för barn och personal. Den bör ske från start av ett nytt läsår. Det sker då en naturlig förändring i barngrupperna. En grupp barn lämnar förskolan för att gå till grundskolan och nya barn tas emot.

Det är önskvärt att Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningen kan återkomma till Barn- och utbildningsnämnden under hösten 2025 med underlag för beslut om stängning av någon/några förskolor från läsårsstarten 2026-2027, i skolområden där barnantalet sviktar och där platskapaciteten redan idag är större än behovet.

Att besluta om stängning av någon/några förskolor bedöms inte tillräckligt för att klara ett demografiavdrag om 19,5 MKr för år 2026, då eventuella beslut om stängningar endast får ekonomisk halvårseffekt för år 2026.

Ett reducerat demografiavdrag skulle därför kortsiktigt kompensera och i viss mån möjliggöra att klara det mycket utmanande ekonomiska läget för förskolan inför 2026.

BILAGA 1

Beläggingsgrad apr 2025

Upptagningsområde	Enhet	Full avd	Apr 2025	Plats/avd	Beläggingsgrad
Bergnäset	Bergstadens förskola	68	61,5	15,4	
	Klippans förskola	68	49	16,3	
	Stenåsens förskola	51	51	17,0	
Bergnäset	Bergnäset	187	161,5		
Björkskatan	Bensby förskola	68	68,5	17,1	
	Brisens förskola	85	69	17,3	
	Hällbackens förskola	102	104,5	17,4	
	Laxens förskola	17	14,5	14,5	
	Ormbergets förskola	68	70	17,5	
	Strandens förskola	46	44,5	11,1	
	Sundets förskola	68	64,5	16,1	
	Uddens förskola	85	45	15,0	
	Vintergatans förskola	85	68	17,0	
Björkskatan	Björkskatan	624	548,5		
Centrum	Charlottendals förskola	68	64	16,0	
	Förskolan Villa Kreativ	34	35	17,5	
	Hägers förskola	68	68,5	17,1	
	Kallkällans förskola	85	83	16,6	
	Midskogens förskola	68	51	17,0	
	Seminariets förskola	34	34,5	17,3	
	Solkattens förskola	102	69,5	17,4	
Centrum	Centrum	459	405,5		
Gammelstad	Bäckhagens förskola	102	95,5	15,9	
	Förskolan Gnistan	119	103,5	14,8	
	Kyrkbyns förskola	51	49,5	16,5	
	Sorsands förskola	102	102	14,6	
Gammelstad	Gammelstad	374	350,5		
Hertsön	Dungens förskola	85	87	17,4	
	Kullens förskola	102	55,5	13,9	
	Shömannens förskola	85	53	17,7	
	Ängens förskola	85	67,5	16,9	
Hertsön	Hertsön	357	263		
Notvilken	Borgmästarens förskola	34	37	18,5	
	Framnäs villans förskola	34	33,5	16,8	
	Kristallens förskola	94	93	15,5	
	Munkebergs förskola	136	144	18,0	
Notvilken	Notvilken	298	307,5		
Råneå	Persöns förskola	68	66,5	16,6	
	Penfanans förskola	51	47	15,7	
	Vitå förskola	17	15	15,0	
	Ävens förskola	68	53,5	13,4	
Råneå	Råneå (Norbyarna)	204	182		
Sunderbyn	Hammarens förskola	85	81	16,2	
	Kläppens förskola	102	61,5	15,4	
	Sorskiiftets förskola	68	44,5	14,8	
Sunderbyn	Sunderbyn	255	187		
Sörbyarna	Alviks förskola	34	35	17,5	
	Antnäs förskola	85	70	14,0	
	Avans förskola	17	17	17,0	
	Bälinge förskola	34	31,5	15,8	
	Ersnäs förskola	34	31,5	15,8	
	Klöverträsk förskola	24	15,5	15,5	
	Måttunds förskola	51	51,5	17,2	
Sörbyarna	Sörbyarna	279	252		
Örnäset	Bergets förskola	102	84	16,8	
	Bergsprängarens förskola	51	51,5	17,2	
	Burströmska förskola	85	55,5	13,9	
	Haga förskola	34	34,5	17,3	
	Spira förskola	102	101,5	16,9	
	Svartöstadens förskola	68	52,5	17,5	
	Årans förskola	85	66	16,5	
Örnäset	Örnäset	527	445,5		
Totalsumma		3564	3103	16,2 (medel)	

BILAGA 2

Prognosticerad belägningsgrad sep

Upptagningsområde	Enhet	Full avd	Sep 2025	Plats/avd	Belägningsgrad
Bergnåset	Bergstadens förskola	68	51	12,8	
	Klippans förskola	68	37	12,3	
	Stenåsens förskola	51	55	18,3	
Bergnåset	Bergnåset	187	143		
Björkskatan	Bensby förskola	68	66	16,5	
	Brisens förskola	85	61	15,3	
	Hällbackens förskola	102	102,5	17,1	
	Laxens förskola	17	15	15,0	
	Ormbergets förskola	68	64,5	16,1	
	Strandens förskola	46	35	8,8	
	Sundets förskola	68	61	15,3	
	Uddens förskola	85	39	13,0	
	Vintergatans förskola	85	57	14,3	
Björkskatan	Björkskatan	624	501		
Centrum	Charlottendals förskola	68	59,5	14,9	
	Förskolan Villa Kreativ	34	34	17,0	
	Hägers förskola	68	65,5	16,4	
	Kallkällans förskola	85	52,5	10,5	
	Midskogens förskola	68	39,5	13,2	
	Seminariets förskola	34	34	17,0	
	Solkattens förskola	102	65	16,3	
Centrum	Centrum	459	350		
Gammelstad	Bäckhagens förskola	102	87,5	14,6	
	Förskolan Gnistan	119	91	13,0	
	Kyrkbyns förskola	51	48	16,0	
	Sorsands förskola	102	94	15,7	
Gammelstad	Gammelstad	374	320,5		
Hertsön	Dungens förskola	85	83,5	16,7	
	Kullens förskola	102	43	10,8	
	Shömannens förskola	85	36	12,0	
	Ängens förskola	85	57	14,3	
Hertsön	Hertsön	357	219,5		
Notvilken	Borgmästarens förskola	34	33	16,5	
	Framnäs villans förskola	34	34	17,0	
	Kristallens förskola	94	62,5	10,4	
	Munkebergs förskola	136	132	18,9	
Notvilken	Notvilken	298	261,5		
Råneå	Persöns förskola	68	70	17,5	
	Penfanans förskola	51	41,5	13,8	
	Vitå förskola	17	15	15,0	
	Ävens förskola	68	39,5	13,2	
Råneå	Råneå (Norbyarna)	204	166		
Sunderbyn	Hammarens förskola	85	60,5	15,1	
	Kläppens förskola	102	55	13,8	
	Sorskiftets förskola	68	41	13,7	
Sunderbyn	Sunderbyn	255	156,5		
Sörbyarna	Alviks förskola	34	34,5	17,3	
	Antnäs förskola	85	61	15,3	
	Avans förskola	17	13	13,0	
	Bälinge förskola	34	30,5	15,3	
	Ersnäs förskola	34	32,5	10,8	
	Klöverträsk förskola	24	12,5	12,5	
	Måttunds förskola	51	42	14,0	
Sörbyarna	Sörbyarna	279	226		
Örnåset	Bergets förskola	102	83	16,6	
	Bergsprängarens förskola	51	49,5	16,5	
	Burströmska förskola	85	44,5	11,1	
	Haga förskola	34	35,5	17,8	
	Spira förskola	102	86,5	14,4	
	Svartöstadens förskola	68	46	15,3	
	Årans förskola	85	54,5	13,6	
Örnåset	Örnåset	527	399,5		
Totalsumma		3564	2743,5	14,6 (medel)	

Information avseende ordförandeuppdraget Digital elevhälsa

Ärendenr 2024/455-2.1.0.1

Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningens förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden beslutar att lägga informationen till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningen informerar om ordförandeuppdraget Digital elevhälsa.

Andreas Aspgren
Kommunsekreterare